

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Факультет гуманітарних наук
Кафедра історії

Кваліфікаційна робота

Освітній ступінь — бакалавр

З теми: «Редакційні стратегії найбільших ЗМІ Нью-Йорка: на прикладі подій, що передували Громадянській війні в США (1860-1861 рр.)»

Виконав: студент 4-го року навчання

Спеціальності: 032 «Історія та археологія»

Освітньої програми: «Історія»

Жила Роман Павлович

Науковий керівник: Диса К. Л.,

PhD, кандидат історичних наук, доцент

Рецензент: Корнієнко А. Ю.

Кандидат історичних наук, доцент

Кваліфікаційна робота захищена

з оцінкою «_____»

Секретар ЕК _____

«_____» _____ 2025 р.

Київ -2025

Декларація академічної доброчесності студента НаУКМА

Я, Жила Роман Павлович, студент 4 р. н. Факультету гуманітарних наук, спеціальності: 032 «Історія та археологія» адреса електронної пошти: roman.zhyla@ukma.edu.ua підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Редакційні стратегії найбільших ЗМІ Нью-Йорка: на прикладі подій, що передували Громадянській війні в США (1860-1861 рр.)» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, передбачених пунктами 3.1.1 – 3.1.6 Положення про академічну доброчесність здобувачів НаУКМА від 07.03.2018 року, зі змістом якого ознайомлений;

- підтверджую, що надана мною електронна версія роботи є остаточною і готовою до перевірки;
- згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі порівняння змісту роботи та формування звіту подібності за допомогою електронної системи Unicheck.
- даю згоду на архівування моєї роботи в репозитаріях та базах даних університету для порівняння цієї та майбутніх робіт.

Анотація

Жила Р.П. *«Редакційні стратегії найбільших ЗМІ Нью-Йорка: на прикладі подій, що передували Громадянській війні в США (1860-1861 рр.)»*

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за напрямом 6.020302 – Історія. – Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Київ, 2025.

Робота зосереджується на відносно малодослідженому аспекті Громадянської війни — взаємодії цивільних та преси напередодні конфлікту. Для глибшого аналізу робота застосовує мультидисциплінарний підхід та застосовує різні методологічні підходи для дослідження використаних матеріалів. Робота має за мету зобразити, що редакційна політика, економічні показники видань та громадська думка — це три взаємозалежні компоненти, що впливали одна на одну.

Дослідження базується на архівних матеріалах The New York Herald, The New York Tribune та The New York Times, даними перших десяти Державних цензів США та інших аналітичних даних про економічний стан ринку преси у Нью-Йорку, що дозволяє створити економічну модель ринку друкованої преси Нью-Йорка способом market-sizing та на її основі простежити вплив економічних показників на редакційну політику та підхід до висвітлення ключових подій.

Виявлено, що різні редакції ЗМІ представляли події по-різному. Попри схожі меседжі, вони виступали у зовсім різних амплау. Обчислені у роботі кількісні показники дозволили визначити, що редакційна політика впливала також і на фінансові показники видавця. Комплексний аналіз представлених у роботі даних дозволяє реконструювати процеси формування громадської думки в межах країни, що тільки перебуває в процесі інтеграції. Робота підкреслює, що медіа має важливе значення для процесів формування громадянського суспільства в умовах політичної турбулентності. Праця розширює та доповнює наявну історіографію Громадянської війни в США.

Зміст

Вступ.....	6
1. Розвиток друкованих видань у США: від «колоніальної» до «індустріальної» преси. Розбір «контрольного зразка»	17
1.1. Період до поширення penny press	17
1.2. Період активного поширення penny press	20
1.3. Розмір ринку: дві (з половиною) перспективи.....	22
1.3.1. Огляд загальноамериканського ринку	24
1.3.2. Розмір ринку через державні цензи	25
1.3.3. Модель обрахунку для конкретного року	27
1.3.4. Стан ринку	28
1.3.5. Тренди на ринку преси	30
1.3.6. Стимули до росту чи падіння доходів газетних компаній	31
1.4. Приклад застосування методу «контрольного зразка»	32
1.4.1. New York Herald.....	32
1.4.2. New York Tribune	33
1.4.3. New York Times.....	35
1.5. Висновки	36
2. Реакція на події, що призвели до Громадянської війни. Подія перша: вибори 1860 року	38
2.1. The New York Herald.....	38
2.2. The New York Tribune	40
2.3. The New York Times.....	41
2.4. Висновки	43
3. Реакція на події, що призвели до Громадянської війни. Подія друга: сецесія Південної Кароліни	46

3.1. The New York Herald.....	46
3.2. The New York Tribune	49
3.3. The New York Times.....	54
3.4. Висновки	58
4. Реакція на події, що призвели до Громадянської війни. Подія третя: Захоплення форту Самтер 14 квітня 1861 року	60
4.1. New York Herald	61
4.2. New York Tribune	63
4.3. New York Times	66
4.4. Висновки	70
Висновки	72
Список джерел та літератури.....	75
Джерела	75
Опубліковані (збірки документів, окремі публікації документів).....	75
Джерела в електронному форматі	75
Література	77
Монографії, збірки статей, брошури, тези конференцій	77
Статті	78
Електронні ресурси	79
Додатки.....	81

Вступ

50-ті та 60-ті роки XIX століття в Сполучених Штатах — це період, коли друкована преса перетворилася з інструменту інформування на потужний чинник суспільного впливу. На тлі напружених політичних подій, що передували Громадянській війні, газети Нью-Йорка — ключового медіацентру країни — стали платформою для формування наративів та полем боротьби інтересів фінансових з редакторськими. Вибори 1860 року, сецесія Південної Кароліни та обстріл форту Самтер були тими віхами на шляху до війни, що дозволяють показати, як нью-йоркські газети через висвітлення подій ставали учасниками політичного процесу, а не лише його хронікерами, а також показати те, як особистість видавця (відповідно, й редакційні рішення) та попит (або пропозиція) формували медіаполе.

Метою цієї роботи є дослідити, як три провідні нью-йоркські видання — The New York Herald, The New York Tribune та The New York Times інтерпретували та подавали події на шляху до Громадянської війни. Акцент робитиметься на компаративному аналізі редакційних матеріалів — те, як розміщені новини у тексті, стилістику висловлювань, вибір термінології та тональності тощо. Окрім текстового контенту, значну частку уваги буде приділено економічній динаміці ринку преси. Вона дозволить показати недоступний інакше вимір індустрії та продемонструвати наочно те, що *money talks*. Це, своєю чергою, можливість досягнути роль ЗМІ у турбулентні часи, коли інформація перестає бути нейтральною та почасти стає інструментом формування реальності.

Аби досягнути мети, необхідно виконати наступні *завдання*:

- Схарактеризувати шлях газет від початку колоніальної преси у XVIII столітті до досліджуваного періоду; виявити тенденції, закономірності та характерні риси американської преси, що будуть необхідні для глибшого розуміння аналізованих далі матеріалів;

- Оглянути, проаналізувати та порівняти реакцію обраних ЗМІ на результати виборів 1860 року;
- Оглянути, проаналізувати та порівняти реакцію обраних ЗМІ на вихід Південної Кароліни зі складу США;
- Оглянути, проаналізувати та порівняти реакцію обраних ЗМІ на обстріл Форту Самтер.

Об'єктом дослідження є реакція американських газет на події, які передували Громадянській війні, а також чинники впливів редакцій на медіаполе.

Предметом дослідження є статті та інші матеріали нью-йоркської преси періоду 1860–1861 рр. у контексті початку Громадянської війни.

Фокус роботи звернений до трьох подій напередодні Громадянської війни, тому *часові рамки дослідження* визначені відтинком від 6 грудня 1860 року (Президентських виборів у США) до 12-14 квітня 1861 року (боїв за Форт Самтер). Так робота охопить період посилення поляризації в американському суспільстві та каталізації бойових дій Громадянської війни, не зачіпаючи її напряму, бо військова журналістика не є фокусом цього дослідження.

Актуальність цієї праці визначає те, що більшість праць про період Громадянської війни очікувано фокусуються саме на військових аспектах: вже згаданій військовій журналістиці, безпосередньому впливу війни на наповнення газет, технологічних змінах, викликаних чи каталізованих війною тощо. Ці праці великою мірою уникають тих аспектів, що висвітлені у цій роботі — зокрема, про дихотомічний вплив суспільства на наповнення газет та наповнення газет на громадську думку.

Окрім цього, наявна наразі історіографія підходить до аналізу подібних даних великою мірою із якісного боку. Своєю чергою, ця робота пропонує врахувати в тому числі й економічні (себто, кількісні) показники; це потрібно для того, щоби підтвердити тези, висловлені при обробці якісних даних, а також для того, щоби висунути нові припущення, які неможливо підтвердити іншими способами.

Методологія дослідження поєднує традиційні історичні та міждисциплінарні підходи для аналізу предмета дослідження. Значною мірою робота базуватиметься на компаративному аналізі структури, наповнення, тону та інших характеристик саме змістовного матеріалу згаданих вище видань.

Робота вводить до методології компаративного аналізу експериментальну практику — метод «контрольного зразка». Цей термін запозичений з природничих наук, де він позначає об'єкт, що потрібний для порівняння з експериментальною групою, аби ізолювати досліджуваний фактор та продемонструвати його вплив. В історії такий підхід у його оригінальному, «чистому» вигляді неможливий через відсутність можливості створювати контрольовані умови.

У конкретній роботі є можливість частково відтворити його суть — навести конкретну дату, коли щоденне видання не мало якихось значущих подій для висвітлення та порівняти з датою, коли такі події були. Таким чином вдасться порівняти складові видання — наприклад, риторику та її зміни, коли стаються контроверсійні події. Себто, газети порівнюватимуться не тільки одна з іншою, а й самі з собою. У роботі також присутній економічний аналіз, представлений спробою обрахунку сукупного ринку новинної преси міста Нью-Йорк. Для реалізації цього робота буде застосовувати метод *market sizing*.

Власне, його суттю є визначення сукупного обсягу всього, що надає ринку вартості, виміряне у грошах. В своєму «природньому середовищі» — корпоративній економіці цей інструмент застосовується для глибшого розуміння того, чи варто в цей ринок інвестувати в той чи інший період через простеження того, який його стан зараз та яким він був раніше — формування його динаміки.

В конкретному дослідженні є потреба оглянути, куди рухався ринок друкованої преси в США, аби мати більше контексту стосовно того, чому номери газет наповнювались саме таким матеріалом, а не іншим; чому саме *penny press* в результаті «задушила» моралізаторські газети кінця XVIII – початку XIX століття та який вплив могли мати кількісні показники на якісні — тобто, чи

змінювали редактори свою позицію, риторику чи наповнення, коли продажі падали.

Окрім цього, *обраховані дані стають цінним доповненням до історіографії* американської журналістики загалом, адже надають не тільки якісне, а й кількісне підтвердження періодизації американських ЗМІ.

Втім, з причини того, що 14 квітня припадає на неділю, в яку газети, які ми розглядаємо, не друкувалися, ми зосередимося на дні після закінчення оборони форту — 15 квітня. З іншого боку, це нам додає матеріалу для аналізу, адже газети у нашому розпорядженні — щоденні *ранкові* видання, себто покривають новинами попередній день (у нашому випадку — цільовий день, 14 квітня). Водночас, ми трохи втрачаємо сам предмет аналізу — «якнайшвидші», можливо менш вивірені матеріали.

Якраз через те, що інформація за попередній день публікується в наступний, в усіх розділах примірники, які розглядатимуться будуть видані на наступний після події день. Через це потрібно обрати день, коли усі видання покривали приблизно однаковий відтинок часу.

Схема нашого аналізу буде побудована наступним чином. Ми обиратимемо день та відповідний випуск газети, на аналізі якого фокусуватимемось далі. Детально аналізуватиметься один випуск однієї газети для одної події. Тобто, три випуски на подію, тричі — 9 випусків загалом. Будуть також залучені й видання з суміжних дат для підсилення чи підсвічення необхідних моментів. У кожному конкретному випуску ми обиратимемо кілька матеріалів, на яких зупинятимемось детальніше та аналізуватимемо його глибше та детальніше. Водночас основна частина випуску буде описана більш широкими мазками для загального розуміння позиції матеріалу у випуску, його розміру відносно інших матеріалів тощо. Також описані випуски потім будуть порівнюватися як між собою, так і самі з собою — за допомогою «контрольного зразка».

Історіографія дослідження. Одну з центральних проблем історіографії, дотичної до теми цього дослідження, описав Джеймс Кері в своєму есеї «The Problem of Journalism History»:

Наша нездатність розвивати культурну історію журналістики призвела до того, що в нашій літературі не приділяється серйозної уваги тому, що я вважаю центральною історичною історією, яку ми маємо розповісти, а саме - історії репортажу. У нас є юридичні історії преси, інституційні історії, технологічні історії, навіть деякі економічні історії преси. [...] Технологія журналістики існувала ще до того, як з'явилися новини чи газети. Журналістика - це, по суті, стан свідомості, спосіб сприйняття, переживання світу. Центральною ідеєю в історії журналістики є «ідея репортажу» та мінливі уявлення про те, що вважалось адекватним відображенням світу.¹

Ми дійсно бачимо, що історію журналістики можна досліджувати зі сторони вже сформульованих методологічних підходів та історіографічних практик: історії права, історії технологій та економічної історії, проте до часу написання цього есею мало уваги було приділено тому, що Джеймс назвав «культурною історією журналістики» та «історією свідомості»².

Останнє, центральне поняття його есею, є фактично історією уявлень людини про навколишній світ, а журналістика та репортаж як її найменший структурний елемент — відбитком свідомості на папері; безпосереднім предметом дослідження, на противагу «огляду довкола», який нам пропонують історіографічні підходи з інших сфер, чи то права, чи то економіки, чи то технологій.

Кріс Дейлі у своїй публікації «The Historiography of Journalism History» спробував дещо упорядкувати та структурувати наявний науковий апарат для подальшого вивчення історії журналістики. Його напрацювання складають досить вагомий теоретичний доробок.

¹ Carey J. W. The Problem of Journalism History. *Journalism History*. 1974. Т. 1, № 1. С. 4-5. URL: <https://doi.org/10.1080/00947679.1974.12066714> (дата звернення: 06.11.2024).

² Там само. С. 4.

У першій частині, «Огляді», він окреслив ті підходи до вивчення історії, що були присутні в історіографії на час публікації (2009 рік)³. У результаті дійшов висновку, вивівши критерії для «будь-якої корисної в історії теорії»⁴. Така робота у вакуумі звучить дещо претензійно, тож її друга частина, «Назустріч новій теорії», вже більш приземлена. Власне у ній Кріс пропонує зосередитися безпосередньо на історії журналістики та виявити основні речі, які її характеризували та які на неї впливали.

Перше, що він виділяє, як основний рушій змін у журналістиці (зокрема американській) — економіка. Майже будь-яка сфера, що може бути досліджена в межах США, так чи інакше матиме значний вплив економічної ситуації, і журналістика — у цьому ж човні, першочергово через те, що вона розвивалася як явище саме в середовищі приватного бізнесу⁵.

Саме така децентралізованість каже й про другого важливого агента змін у журналістиці — міждисциплінарні віяння. Як і будь-який інший сектор економіки, журналістика в США тісно пов'язана з іншими. Журналістика стає залежною не тільки в межах свого сектору економіки, а піддається впливу загальних віянь та тенденцій⁶.

Інша проблема історіографічних інтерпретацій пов'язана з питанням датування початку Громадянської війни у США, і вона має принципове значення для цієї роботи. Оскільки один з розділів стверджує, що третьою подією, що призвела до Громадянської війни, став саме обстріл форту Самтер, то це питання потрібно кларифікувати, адже інші дві дати не настільки прямо стосуються її початку. Наразі в історіографії присутні й інші візії стосовно того, від чого відраховувати безпосередній початок війни.

³ The Historiography of Journalism History: Part 1: "An Overview" By Chris Daly Boston University. *American Journalism*. 2009. Vol. 26, no. 1. P. 141–147. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2009.10677703> (date of access: 06.11.2024).

⁴ Там само. С. 146.

⁵ The Historiography of Journalism History: Part 2: "Toward a New Theory" By Chris Daly Boston University. *American Journalism*. 2009. Vol. 26, no. 1. P. 148. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2009.10677704> (date of access: 06.11.2024).

⁶ Там само. С. 148.

Традиційно обстріл і передача форту Самтер 12-14 квітня 1861 року вважається офіційним початком бойових дій. Наприклад, так вважає Річард Кервордін, коли пише у своїй книзі про Лінкольна, що саме після того, як форт Самтер впав, Лінкольн

Того ж дня він запросив свою команду розглянути прокламацію, у якій закликав штати набрати сімдесят п'ять тисяч ополченців для придушення «угруповань, надто могутніх, щоб їх можна було приборкати звичайним судовим порядком», а також для повернення фортів та іншої федеральної власності, яка на той час вийшла з-під контролю Союзу.⁷

Один з авторів «Oxford History of the United States» Джеймс МакФерсон у своїй частині «Battle cry of freedom» теж починає відлік Громадянської війни від 12 квітня, коли, за його словами, на запитання, що тривожило «Буде це мир чи війна? [говорячи про конфлікт навколо форту Самтер]», відповів Джефферсон Девіс, президент Конфедерації, сказавши «Війна»⁸.

Кеннет Стампп у своїй роботі «The Imperiled Union: Essays on the Background of the Civil War» теж погоджується з цією датою, знову наводячи до прикладу Лінкольна. Він каже, що саме після цієї дати політика Лінкольна, що спершу полягала у неескалації конфлікту в публічному просторі, після обстрілу та захоплення форту стала кардинально іншою. Тепер же Лінкольн зібрав військо «для придушення повстання, «повернення фортів, місць та майна, які були захоплені», «належного виконання законів», збереження Союзу та «виправлення кривд, які тривали вже занадто довго»⁹.

Втім, маємо так само й інші погляди на це питання. Наприклад, хоч Ерік Фонер, авторитетний дослідник Громадянської війни, і заключає, що «Громадянська війна почалася», коли «Президент Конфедерації наказав

⁷ Carwardine R. Lincoln: A Life of Purpose and Power. New York : Vintage Books, 2007. P. 277-278.

⁸ McPherson J. M. Battle Cry of freedom: The Civil War Era. New York : Oxford University Press, 1988. P.273.

⁹ Stamp K. M. Imperiled Union: Essays on the Background of the Civil War. Oxford University Press, 1981. P. 187.

бомбардувати [форт] Самтер»¹⁰, фактично це твердження звучить аж в кінці цілого розділу, який він починає так: «У час, коли Лінкольн приймав присягу в Білому домі, 4 березня 1861, він вже звертався до роз'єднаної нації»¹¹. Він простежує походження війни до кризи 1850-х років — Компромісу 1850 року та Акту Канзас-Небраска 1854 року. В цьому ж контексті, до речі, Девід Поттер згадує і рейд Джона Брауна на Гарперс-Феррі у 1859 році¹².

Більш сучасна історіографія почала вплітати до класичної військово-політичної компоненти різні антропологічні аспекти. Наприклад, Едвард Ейерс у своїй роботі «In the Presence of Mine Enemies: War in the Heart of America 1859-1863» пропонує оглянути лише територію Великої долини (долина річки Потомак), таким чином через мікроісторію (досвід прикордонних громад) досліджуючи перехід до військового стану на рівні окремих громад. У його роботі прозвучала досить важлива у цьому контексті теза, що так само відсилає до того, що фактично війна почалася раніше за перші постріли. Наведемо цей уривок повністю:

Напередодні вторгнення в людей проявилось найгірше. Шафф із жалем констатував, що жителі Пенсільванії обернулися один проти одного. «Політичні пристрасті розпалилися до межі; довіра зруйнована; невинних людей заарештовують як шпигунів; сусіди дивляться один на одного з підозрою, і навіть розсудливі жінки уявляють собі жахи, гірші за саму смерть». На тлі цих наслідків чуток про війну, Шафф дійшов думки, що «справжнім полегшенням від болісного невизначення стало б, якби південна¹³ армія увійшла до міста»¹⁴

Зважаючи на те, що кажуть дослідники, варто зробити і власний висновок — ми дійсно можемо вважати захоплення форту Самтер початком

¹⁰ Foner E. Fiery Trial: Abraham Lincoln and American Slavery. Norton & Company, Incorporated, W. W., 2011. P. 161.

¹¹ Foner E. Fiery Trial: Abraham Lincoln and American Slavery. Norton & Company, Incorporated, W. W., 2011. P. 144.

¹² Potter D. M. The impending crisis, 1848-1861. New York : Harper & Row, 1976. P. 316-317.

¹³ В оригіналі rebel army; цей термін застосовувався в офіційній комунікації США стосовно КША; згодом перейнявся конфедератами та став самоназвою.

¹⁴ Ayers E. L. In the presence of mine enemies: War in the heart of America, 1859-1863. New York : W.W. Norton, 2004. P. 396.

Громадянської війни. В контексті цього дослідження у нас немає потреби більш точно визначати безпосередню специфіку цієї події — чи було це радше символічною битвою, чи лише кульмінацією того, що визрівало вже давно. З боку медіа важливе у цій події те, що вона резонансна, а значить може стати предметом дослідження.

Джерельна база дослідження. Оскільки на початку війни політична поляризація у США досягла свого піку, ми можемо її засвідчити на прикладі того, що саме в цей час публікували газети. Ми зосередимося на газетах міста Нью-Йорк, який був передовим друкарським осередком. Ми братимемо приклади з кількох провідних газет: The New York Herald, The New York Times та The New York Tribune. Саме ці газети мали найбільший наклад, засвідчений Довідником видань Ровелла¹⁵ станом на 1869 рік.

Перша та найстаріша серед усієї вибірки газета — New York Herald, чії перші номери побачили світ у 1835 році. Станом на час нашого дослідження це була найбільша за накладом газета у Нью-Йорка. Видавалася Джеймсом Гордоном Беннеттом, емігрантом з Шотландії. Його ідеєю було створити «найбільшу, найдостовірнішу, найновішу газету, яку коли-небудь бачив світ»¹⁶. Власне, це йому вдалося — видання було найуспішнішим у Нью-Йорку, а видання продавалися сотнями тисяч¹⁷. Газета управлялася двома людьми — самим Беннеттом, та Фредеріком Гадсоном, редакційним менеджером, що фактично займався усією рутиною видання, поки Беннетт потрохи відходив від справ. Він же запустив кампанію найму кореспондентів на Півдні після перемоги Лінкольна на виборах, очікуючи зростання напруги¹⁸. Редакційну політику в питаннях, що нас цікавитимуть, значною мірою формуватимуть статті Малкольма Айвза, якого описують як «досвідченого журналістського шахрая... чие минуле було настільки строкатим, що в ньому неможливо було ні в чому

¹⁵ Rowell G. P. Rowell's American newspaper directory. New York : Printers' Ink Pub. Co., 1869. p.71. URL: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=chi.61038240>

¹⁶ Crouthamel, J. L.. Bennett's New York Herald and the Rise of the Popular Press: Syracuse University Press, 1989. P.113.

¹⁷ Там само. С. 117.

¹⁸ Там само. С. 112.

бути впевненим»¹⁹. Статті, що опонували Лінкольну на виборах 1860 року, були переважно написані саме ним.

Друга зазначена газета — New York Tribune, заснована у 1841 році. Про неї варто обов'язково зазначити те, що її власник та головний редактор — Горацій Ґрілі, однопартієць Лінкольна та колега в Палаті Представників. Він являє собою одну з найбільш суперечливих та, разом з цим, впливових постатей американської журналістики цього часу. Як головний редактор New York Tribune, він уособлював радикальний «північний» світогляд, хоча його позиція щодо ключових питань часто мінялася, особливо в турбулентні часи²⁰.

Попри те, що сучасники та деякі дослідники²¹ часто приписували Ґрілі визначну роль у формуванні Республіканської партії та обранні Лінкольна президентом у 1860 році, безпосередній вплив його як персони хоч і не був непомітним, проте явно знаходився в тіні його власного видання. Його справжня сила полягала в New York Tribune, яка в період виборів 1860 року сягнула майже 300 000 передплатників, що робило її одною із декількох найвпливовіших новинних видань Півночі та серйозним конкурентом New York Herald.

Політична траєкторія Ґрілі була дуже непослідовною. В один час його записують в один ряд з радикальними аболіціоністами, називаючи його «навіть більш небезпечним за Вільяма Ллойда Гаррісона та Вендела Філіпса»²², а в інший він йде на перемовини з південцями. Особливо показовою була еволюція його ставлення до Лінкольна: від піднесеного схвалення його перемоги на виборах 1860 року ледь не як тріумфу свободи до того, що він його назве «не великим, і точно не генієм»²³.

Його непослідовність та схильність до різких змін політичної позиції точно не приваблювали навіть колишніх союзників, що були «розлючені» його

¹⁹ Crouthamel, J. L.. Bennett's New York Herald and the Rise of the Popular Press: Syracuse University Press, 1989. P.114.

²⁰ Lundberg J. M. Horace Greeley: Print, Politics, and the Failure of American Nationhood. Baltimore (Md.):Johns Hopkins University Press, 2019. P. 110-111.

²¹ Там само, с. 110.

²² Lundberg J. M. Horace Greeley: Print, Politics, and the Failure of American Nationhood. Baltimore (Md.):Johns Hopkins University Press, 2019. P. 107.

²³ Там само. С. 138.

позицією. З іншого боку, значний вплив NY Tribune на формування громадської думки Півночі змушував їх підтримувати співпрацю з Грілі.

Третя згадана газета — The New York Times, заснована у 1851 році. Її засновник — Генрі Джарвіс Реймонд, був так само одним з засновників Республіканської партії. Власне, цим і була продиктована редакційна політика. Попри те, що сам Генрі на виборах 1860 року підтримував іншого кандидата, він не став відмовлятися від підтримки Лінкольна після його висунення²⁴, як це зробив Грілі. В 1864 році Лінкольн дав позитивну оцінку виданню, сказавши у листі до Едвіна Стентона, тодішнього міністра війни: «Я вірю, що «Таймс» завжди залишається вірною Союзу...»²⁵. Фактично, попри найбільшу афілійованість головного редактора до Республіканської партії (якийсь час він мав величезну довіру з боку Лінкольна, бо був його політичним радником²⁶), саме його тексти показували найбільш помірковану позицію.

Структура роботи: робота складається з чотирьох розділів, вступу, висновків, списку джерел та літератури, а також додатків — графіків.

²⁴ Holmes D. E. History of the New York times, 1851-1921. New York : The New York Times, 1921. P.49.

²⁵ Collected Works of Abraham Lincoln. Volume 7 [Nov. 5, 1863-Sept. 12, 1864]." University of Michigan Library Digital Collections. p. 360. URL: <http://name.umd.umich.edu/lincoln7>. Accessed February 18, 2025.

²⁶ Holmes D. E. History of the New York times. P.52.

1. Розвиток друкованих видань у США: від «колоніальної» до «індустріальної» преси. Розбір «контрольного зразка»

1.1. Період до поширення penny press

Виникнення періодичної преси в Америці розпочиналося з невеликих видань, що поєднували функції інформаційного бюлетеня та певного маніфесту. Від «Boston News-Letter», виданої вперше у 1704 році — першого стабільного колоніального видання — до масової преси 1830-х років був довгий шлях, що трансформував газету з елітарного інструменту дискусії у комерційний продукт, доступний максимально широкому загалу. Спробуємо простежити цю еволюцію.

Власне, поглянемо на початок стабільного медіавидавництва в Америці, проте трохи пізніших за згадане раніше видання. До 1790-х років ми маємо близько сотні стабільних видань²⁷ — всі вони були переважно тижневими або виходили двічі на тиждень²⁸.

Зокрема, звернемо увагу на одне з перших видань у Новому світі — випуск «The New England Courant» №35 за березень-квітень 1722 року, що містить, окрім досить яскравого представлення преси свого часу, так само й один з найперших публічних творів Бенджаміна Франкліна²⁹. Це приклад моралізаторської преси. Тут немає новин у сучасному розумінні; абсолютну більшість сторінок займали, у нашому випадку, роздуми про честь, що її чоловікові додає, а що віднімає, а також листи до редакції з життєвими історіями та подібне.

Тільки в кінці останньої колонки ми зустрічаємо блок з новинами, де розповідається про те, що сталося за тиждень³⁰ — і тут ми бачимо контраст мислення. Редактор дуже різко скочив від «роздумів про високе» до новин штибу «У четвер ввечері Високоповажний Семюел Сьювол одружися на Місіс Гіббс»³¹

²⁷ Journalism and the American Revolution [Електронний ресурс] // *Colonial Williamsburg Journal*. – Spring 2003. – Режим доступу: <https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/journal/spring03/journalism.cfm> – Дата звернення: 9 квітня 2025 р.

²⁸ The Newspaper as Party Organ: 1790 to 1840 [Електронний ресурс] // *LLI NOVA*. – Жовтень 2022. – Режим доступу: <https://llinova.org/wp-content/uploads/2022/10/22FA32-Newspapers-Lecture-2.pdf> – Дата звернення: 9 квітня 2025 р.

²⁹ https://www.masshist.org/database/viewer.php?item_id=55&pid=15

³⁰ The New England Courant — тижневик.

³¹ The New-England Courant, April 2, 1722, p. 1-2. (URL: https://www.masshist.org/database/viewer.php?item_id=55&pid=15, (дата звернення: 16.11.2024 р.)

чи «У минулий понеділок ввечері чоловік, який належав до гарнізону фортеці, під час посадки на корабель на Довгому причалі, впав із трапа і наступного ранку був знайдений мертвим»³².

Новини тут — другорядна, і вочевидь не найважливіша частина. Першочергово газета була певним простором для полілогу, де редактор займав місце наратора та модератора, і міг на власний розсуд призначати тему та об'єкт дискусії.

Наповнення новин так само вказує на те, що цілеспрямованим збором вісток не займалися — описане схоже на те, що сам редактор бачив на власні очі, що йому запам'яталось та що він вважав за потрібне зазначити.

Разом зі збільшенням кількості новин у наступних періодах паралельно збільшувалась і кількість населення. Втім, питання у пропорції. Тобто, ми можемо говорити про те, що ті ж новини про дві смерті та одне весілля могли бути дійсно значною частиною того, що сталося в місті. Якщо ми порахуємо відношення кількості згадок про смерть та укладення шлюбів до населення міста, то, наприклад, для Бостона, що на час публікації мав населення близько 12-13 тисяч³³ отримаємо коефіцієнт 0,00025. Наприклад, той же розділ «народилися-померли» не буде значно розширений протягом наступних десятиліть розвитку преси. Утім, разом з тим, як газети все більше перетворюватимуться на індустрію, тим менший коефіцієнт ми бачитимемо. Це добре буде видно на прикладі двох великих щоденних видань з різних берегів США — Західного та Східного. Візьмемо до порівняння каліфорнійську газету «Daily Alta California»³⁴ та газету «New-York Daily Tribune»³⁵ за той самий день — 14 квітня 1861 року.

³² Там само.

³³ Population Trends in Boston 1640 - 1990. Boston, Massachusetts history, architecture. Welcome to iBoston. URL: <https://www.iboston.org/mcp.php?pid=popFig> (дата звернення: 16.11.2024).

³⁴ Daily Alta California, Volume 12, Number 105, 15 April 1860, p. 2. (електронні дані: <https://cdnc.ucr.edu/?a=d&d=DAC18600415.2.23&e=-----en--20--1--txt-txIN----->, відвідано 16 листопада 2024 р.)

³⁵ New-York daily tribune, April 14, 1860, p. 10. (електронні дані: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-04-14/ed-1/seq-10/>, відвідано 16 листопада 2024 р.)

У першій бачимо 5 згадок про смерть та шлюби вкупі. Якщо це накласти на кількість населення Сан Франциско — отримаємо коефіцієнт 0,000088³⁶. Утім, у тій самій Daily Alta, на відміну від бостонської газети 1722 року, кратно більше новин та оголошень, і взагалі відсутній автор-редактор як такий.

У другій згадок більше — сукупно 33. Коли накладемо на населення Нью-Йорка, що якраз в цей час перетнуло позначку в один мільйон громадян³⁷, отримаємо коефіцієнт 0,000033³⁸. У часових рамках наших досліджень можна навіть зустріти не щоденну, а щотижневу статистику смертності, як, наприклад, у цьому виданні газети The New York Herald за 15 серпня 1860 року³⁹.

Про що нам це каже? Про те, що газети у другій половині XIX століття кардинально змінили своє значення. Люди, що купували газети, тепер хотіли бачити не тільки те, що відбувалося у місті, а й все за межами нього (та навіть за межами континенту. В обидвох газетах, що ми розглянули, присутній розділ News from Europe). Самі газети значно додали в об'ємі, а з їхнього наповнення ніби пропав редактор-модератор, що раніше брав на себе повноваження визначати, про що читатиме та міркуватиме покупець газети, а тепер віддає це на відповідальність читача, подаючи зразу все, що отримав за день у редакцію.

Окрім того, новини, що тепер можна назвати «містечковими» — зокрема розділи «одружилися-померли», стали переноситися все далі углиб газети. У більш локальній Daily Alta ці колонки ми бачимо на другій сторінці, тоді, як у «глобальному» New York Daily Tribune — вже ближче до кінця, на десятій сторінці. Ці зміни в першу чергу світоглядні, утім не позбавлені й віянь уподобань споживачів цих газет. Власне, період від перших газет у США до

³⁶ Населення Сан Франциско складало близько 56800 людей. Джерело: San Francisco County -- 1860-1940 Census data. Bay Area Census. URL: <http://www.bayareacensus.ca.gov/counties/SanFranciscoCounty40.htm> (дата звернення: 16.11.2024).

³⁷ New York Urbanized Area: Population & Density from 1800 (Provisional). DEMOGRAPHIA: Demographics Development Impacts Market Research & Urban Policy. URL: <https://demographia.com/db-nyuza1800.htm> (дата звернення: 16.11.2024).

³⁸ Варто врахувати, що цей показник — не тільки самого міста, а й «Urbanised Area», тобто агломерації навколо. Власне, саме у 1860 році «New York» та «Urbanised Area» збігаються, адже за період з 1850 місто виросло більш, ніж вдвічі, при цьому зменшивши густоту населення.

³⁹ The New York herald. (New York, NY) 15 Aug. 1860, p. 2. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-08-15/ed-1/.

поширення Penny press (масові за накладом, переважно щоденні видання) вартий окремого дослідження, і цей відступ — лише короткий витяг з цієї теми.

1.2. Період активного поширення penny press

Говорячи про еволюцію журналістики надалі, можна сказати, що кожного разу зміни структури ринку журналістики будуть зачіпати і її як явище. Журналістські стандарти, або «новинна культура», як назвав їх Кріс Дейлі, пластичні та напряду залежать від бізнес-моделі, що превалює в конкретний відтинок часу⁴⁰.

Власне, його кінцевим результатом роботи стала періодизація розвитку журналістики в США. Її варто взяти до уваги детальніше. Дейлі виділяє та характеризує декілька періодів розвитку.

Перший — «політизація новин», що тривав від 1704 року (ймовірно, така дата пов'язана з виходом першого стабільного видання в Америці — The Boston News-Letter) до 1832 року (ймовірно, із встановленням «Джексонівської демократії», передвісника нинішньої двопартійної системи). У цей час журналістика все ще базує виробництво на системі, що покладається на конкретну людину. Грубо кажучи, видання повністю залежало від персоналії видавця. Так само цей період характеризується поляризацією поглядів та своєю кульмінацією — виборами 1824 року, які відбувалися за участі лише одної партії, і «видавництва мусіли стати на чийсь бік у зростаючій ідеологічній поляризації, або зникнути»⁴¹.

Цю еволюцію добре можна побачити на прикладі ранньої та пізньої колоніальної преси. Про першу було вже детально зазначено вище; наочним прикладом другої для нас стане «Massachusetts Spy»⁴², де почати можна буквально з кредо газети — «Відкрита до всіх партій, але без впливу жодної».

⁴⁰ The Historiography of Journalism History: Part 2: "Toward a New Theory" By Chris Daly Boston University. *American Journalism*. 2009. Vol. 26, no. 1. P. 149. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2009.10677704> (date of access: 06.11.2024).

⁴¹ Там само. С. 151.

⁴² The Massachusetts spy, September 24, 1772 (електронні дані: <https://www.loc.gov/resource/sn83021193/1772-09-24/ed-1/?sp=1&r=0.037,0.095,0.934,0.447,0>), відвідано 16 листопада 2024 р.)

Власне, у ній ми все ще бачимо автора-наратора, що тепер постає не в однойменному «Я», а трансформувався у «Ми». Новин тут вже більше — і це явно стає основним фокусом видання. Тут більше немає моралізаторства, втім, стиль подачі все ще досить персоналізований, і майже всі новини (і не тільки) подіються у стилі «Ми отримали листа про N», «Ми отримали інформацію про N», «Наші джерела повідомляють про N» тощо. Редакція ніби намагається стати осторонь коментування подій, натомість даючи цю честь таємничим «кореспондентам» та «листам», що їм присилають. Саме в частинах, що починаються з «Extract of a letter ...» зустрічаються більш неформальна мова та більш детальний опис подій; окрім того, цей опис більш персоналізований.

Другий (що цікавитиме нас найбільше) — «комерціалізація новин». Процес, що відбувався паралельно з тим, як промислова революція докочувалась і до видавництва. У цей час у нас з'являється “penny press”. “Penny press” стала символом важливої зміни в американській медіа-сфері в 1830-х роках, коли масові медіа почали орієнтуватися на широку аудиторію, а не на багатих представників еліти⁴³. Поява “penny press” відзначилася демократизацією інформації й значним зростанням доступності новин.

Ці газети — такими, наприклад, вважатимуться аналізовані далі видання, що працювали у Нью-Йорку: The New York Times, New York Tribune та New York Herald (які будуть у фокусі нашого аналізу), на відміну від попередніх, які були спрямовані на багатих і високоосвічених чоловіків у містах, орієнтувалися на людей із меншим доходом, пропонуючи зміст, цікавий більш широкій аудиторії, включно з жінками та дітьми⁴⁴. Вони більше акцентувалися на темах, що чіпляють увагу: кримінальних новинах, гуморі, спорті та інших темах, які приваблювали широку масу людей.

⁴³ The Rise of Penny Newspapers and Their Influence on Mass Media By Rich Biel // ETEC540: Text Technologies. URL: <https://blogs.ubc.ca/etec540sept09/2009/10/19/the-rise-of-penny-newspapers-and-their-influence-on-mass-media/> (date of access: 06.11.2024).

⁴⁴ The Rise of Penny Newspapers and Their Influence on Mass Media By Rich Biel // ETEC540: Text Technologies. URL: <https://blogs.ubc.ca/etec540sept09/2009/10/19/the-rise-of-penny-newspapers-and-their-influence-on-mass-media/> (date of access: 06.11.2024).

Про це нам каже зразу декілька факторів: за досить короткий період часу від 1840 по 1850 рік щоденних видань стало майже вдвічі більше⁴⁵, а їхній щоденний тираж збільшився у 2,5 разів⁴⁶. Окрім того, раніше ціна за одну газету трималася на рівні шести центів за екземпляр⁴⁷, тоді, як у 1860 у вже згаданому New York Tribune ціна за штуку вказана втричі менша⁴⁸.

Отож, ми спостерігаємо фундаментальну трансформацію від персоналізованого до комерціалізованого формату видань. На основі теоретичних концепцій Джеймса Кері щодо «культурної історії журналістики» та періодизації Кріса Дейлі, чітко простежується перехід від «політизації новин» до «комерціалізації новин». Саме поява «penny press» стала маркером цього переходу, демократизувавши доступ до інформації та зорієнтувавши медіа на широкі верстви населення замість елітних груп.

Кількісний аналіз співвідношення місцевих новин до населення міст у різних виданнях демонструє систематичне зменшення кількості перших відносно других. Це не просто статистичне зменшення, а відображення фундаментальної зміни функції газети: від місцевого джерела інформації до «глобального» медіа, де локальні новини відступають на периферію читацької уваги, поступаючись місцем «новинам із телеграфа».

1.3. Розмір ринку: дві (з половиною) перспективи

Економічна динаміка американської преси другої половини XIX століття демонструє ґрунтовні кількісні та якісні зміни. Протягом перших трьох декад середини XIX століття згенерований ринком преси прибуток збільшився майже уп'ятеро в базовому обрахунку — на 88,96%, з середньорічним зростанням близько 8,89%.

⁴⁵ New York Urbanized Area: Population & Density from 1800 (Provisional). *DEMOGRAPHIA: Demographics Development Impacts Market Research & Urban Policy*. P. 212. URL: <https://demographia.com/db-nyuza1800.htm> (дата звернення: 16.11.2024).

⁴⁶ Там само.

⁴⁷ Там само. С. 211.

⁴⁸ New-York daily tribune, April 14, 1860, p. 1. (електронні дані: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-04-14/ed-1/seq-10/>, відвідано 16 листопада 2024 р.)

У базовому підрахунку кількість видань зросла на 69,67%, а обсяг випущених номерів — на 82,67%. Вартим уваги та досить репрезентативним показником є збільшення доходу галузі, яке становило 168% тільки за період з 1850 по 1860 рік.

Принципово важливим економічним трендом стало зростання щоденних видань — по суті, сукупної кількості виданих номерів за рік. За період з 1840 по 1850 роки кількість щоденних газет майже подвоїлася, а їхній сукупний тираж збільшився у 2,5 рази.

Такий значний ріст може бути пояснений збільшенням інтересу до преси — поява *peppy press* значно спростила доступ «середнього громадянина» до медіа, і ринок по суті виріс за рахунок збільшення показника *total addressable market* (загальний охоплюваний ринок)— тепер тими, хто міг стати клієнтом, були абсолютно всі писемні люди.

Загалом, ці економічні показники відображають не тільки змістовну, а й економічну трансформацію преси з персоналізованого простору роздумів, видання газет як «хобі на дозвіллі» на масову та, найголовніше, прибуткову інформаційну індустрію, де визначальними стають не тільки редакторські міркування, а комерційна спроможність видання залучити широку аудиторію. Втім, про вплив редакторської позиції на наповнення газет нового типу ми поговоримо дещо далі.

Окреслюючи свою редакторську позицію та підтримуючи якогось конкретного політичного кандидата публікацією компліментарних чи пов'язаних з ним матеріалів, редактор свідомо відсікав деяку частину аудиторії, для якої такі матеріали не були прийнятними. Очевидно, що для нью-йоркських газет, що підтримували федеральну позицію уряду США, такою аудиторією були південні штати.

З іншого боку, через невпинне зростання конкуренції, що почалося у 1850-х роках, нью-йоркські газети пробували знайти ключі до нової для себе аудиторії, якою якраз і могли стати досить масивні за населенням південні штати. Цілком імовірно, що газети саме *свідомо* змінювали тон та коригували редакторські

рамки, аби більш нейтрально писати про речі, що стосуються Півдня, поміщати ці речі далі у виданні чи писати про це менше, ніж про інші події.

Це були дуже обережні кроки до проникнення на ринок південних штатів — в умовах, коли різка риторика одразу відсікала⁴⁹ можливість покупки видання людьми, до яких цей матеріал звернений критично, а намагання бути компліментарним одразу для двох полярних аудиторій могло закінчитися втратою обидвох, це був крок для збереження своєї позиції на ринку в той час, коли конкуренція з боку менших видань на «рідному» ринку збільшувалася.

1.3.1. Огляд загальноамериканського ринку

Показати більш детальні дані про ріст друкарської індустрії в США нам допоможе державний щодесятирічний ценз за 1880 рік, що містить деякі необхідні нам статистичні дані. Приватні цензи зародилися дещо пізніше за необхідний нам час — той же довідник американських видань Ровелла заснований та вперше виданий лиш у 1869 році, і це найперший приватний показчик видань у Штатах.

Загалом у Штатах станом на 1860 рік було 4051 видання⁵⁰, що на 60,3% більше за попередню декаду та на 44,9% менше за наступні 10 років. За цей же рік ми маємо 13 663 409 випущених номерів, що на 166% більше за 1850-й рік та лише на 53% менше за 1870 рік. Загалом, у 1860 році індустрія згенерувала \$11 586 549 доходу, що більше за 1850 рік на 168% та менше за 1870 рік на 114%.⁵¹ (для зручності див. Рисунок 9)

Тож період з 1850 по 1860 можна назвати періодом екстенсивного росту, коли кількість виданих номерів росте набагато швидше за кількість видань та їхній дохід. В цей час вже існуючі видання нарощують обороти та виходять все частіше та із все більшими накладками.

⁴⁹ Як вже згадувалося раніше, після листопадових виборів 1860 року ми маємо повідомлення про те, що південні газети відмовлялися доставляти газету New York Tribune Горація Грілі через його позицію — активну підтримку Авраама Лінкольна на згаданих виборах.

⁵⁰ Це цифра за конкретний рік. Сюди враховані різні за тематикою, накладом видання, проте можуть бути не враховані ті, що закрилися до цього часу.

⁵¹ Newton Dexter, Simon. History and present condition of the newspaper and periodical press of the United States, with a catalogue of the publications of the census year. Washington: Government printing office, 1884. P. 186.

У наступну декаду темпи росту кількості видань та номерів скорочуються, натомість поступаючись за темпами росту кількості згенерованого капіталу.

Цими даними ми можемо не тільки якісно, але й кількісно підтвердити раніше висловлену тезу Кріса Дейлі про названий період як «комерціалізацію новин» — зростання доходу в базовому підрахунку становить близько 474%, тоді як кількість нових гравців на ринку збільшилась всього на 133%, а їхня загальна продуктивність на 305%.

1.3.2. Розмір ринку через державні цензи

Ми досить коротко зупинимося на результатах обрахунків розміру ринку, що ми отримали з державних цензів. Візьмемо дані з обраних Цензів стосовно тиражів по штатах. Це спрощений варіант — якщо для обрахунку конкретного року необхідні додаткові маніпуляції, то тут ці дані вже оброблені за нас та однозначно більш точні. Для кінцевого результату потрібно кларифікувати деякі моменти.

По-перше, газети є різні, і у них всіх дуже різна вартість, різні формати підписки, вони коливаються від року до року. Ми використовуватимемо усереднену вартість річної підписки на щоденне видання, агреговане на основі вартості річної підписки 5 найбільших нью-йоркських газет — New York Times, New York Herald, New York Sun, New York Independent, New York Evening Express, New York Tribune — це \$6,65 для річної підписки на щоденне видання та \$0,021 за окремий примірник.

Отож, множимо річний наклад на середню вартість річної підписки і отримуємо наступний графік (див. Додаток 5). В абсолютних цифрах — величезний ріст, але як тільки ми глянемо на приріст відносно попереднього року (див. Додаток 6) — ми побачимо, що він падає. У цифрах — у 1860 матимемо \$37 354 397. Це та сума, яку теоретично можливо виторгувати з усього надрукованого накладу. Очевидно, що в реальності йдеться про менші суми, і про це буде далі.

Відносна статистика накладів у штаті (див. Додаток 10) зі свого боку каже про те, що у 1860 ринок ще не відчув точку перенасичення, і це сталося у період між 1860 та 1870. Відтоді спостерігаємо повільний лінійний ріст.

Абсолютна статистика кількості видань (див. Додаток 11) у штаті показує досить повільний, проте експоненціальний ріст протягом досліджуваного періоду. Приріст (див. Додаток 12), своєю чергою, показує лінійне зростання кількості видань у штаті. Між 1860 та 1870 роками ріст складає різко збільшився — на близько 14%, а вже у період між 1870 та 1880 спостерігається спад темпів росту кількості видань. Це свідчить про те, що Громадянська війна повпливала на поведінку видавців — війна спонукає до збільшення кількості видань, щоби задовільнити попит на інформацію з фронту. Можемо зробити висновок, що після війни видання, що базували свою бізнес-модель на висвітленні війни, не витримують конкуренції з більш диверсифікованими за контентом виданнями, тож частина з них закриватиметься, а потреба у відкритті нових видань стає дещо меншою.

Що ще цікаво — це доля ринку штату Нью-Йорк у загальноамериканському ринку (див. Додаток 7.). Так, як Нью-Йорк був досить дорогим штатом, то для отримання максимальних можливих цифр загального ринку ми взяли саме його ціни на газети для цього обрахунку, але в реальності у штатах вони були дещо нижчі, тож фактично доля Нью-Йорка була ще вищою. Втім, це лише у цифрах — тенденція буде незмінною.

Окрім цього, варті уваги також наступні два графіки. На першому (див. Рисунок 8) зображена кореляція абсолютної кількості видань, їхніх накладів та обрахованого розміру ринку — по суті, сукупного *теоретичного доходу(!)* всіх видань за цей рік. На ньому слабо проглядаються якісь кореляції, адже фактично це три окремі лінійні графіки.

Набагато більше нам скаже другий графік (див. Додаток 9), де обраховано приріст порівняно з минулим роком. Через те, що для 1850 року немає

попередніх даних, його виключено з відносної візуалізації. Тут ми вже бачимо набагато цікавіші тенденції — відсоток дохідності газет стрімко падає впродовж 1860-1880 років, тоді як кількість видань лінійно та невпинно росте. Разом з цим, наклад газет з 1860 до 1870 так само сильно падає і виходить на плато, на якому залишається протягом наступної декади. Така кореляція каже нам про те, що на ринку критично зросла конкуренція, тому щоб зберегти своє положення на ринку, газета має жертвувати — фактично, «ділитися» дохідністю з конкурентами, яких стає все більше не тільки в штаті, а й у США загалом.

1.3.3. Модель обрахунку для конкретного року

Ми застосовуватимемо методику market-sizing для того, аби побудувати модель розрахунку вартості ринку друкованої преси в Сполучених Штатах.

Почнімо з демографії. За відсутності прямих даних за 1861 рік, ми використовуємо відомий показник населення Нью-Йорка 1860 (813 669 осіб) і 1870 року (942 292 осіб) як відправну точку⁵². Приріст населення за 10 років становить близько 13,65%, що дає середньорічний приріст 1,65%. Лінійна інтерполяція дає нам оцінку населення Нью-Йорка у 1861 році близько 824 776 осіб.

Тепер — показники неписьменності. Вони у штаті⁵³ збільшились з 1860 р з 121 878 осіб⁵⁴ до 198 827 осіб⁵⁵ за 1870 р, що дає збільшення на 38,7% за десятиліття. Середньорічний приріст неписьменних таким чином буде близько 3,87%. У 1861 році неписьменних буде 126595 осіб.

На основі щойно вирахованого населення та неписьменних обраховуємо кількість письменних людей, що проживають у місті — їх буде 698 181 особа.

⁵² Обидві цифри взяті з цензу за 1870 рік: 1870 Census: Volume 1. The Statistics of the Population of the United States. Washington: Government printing office, 1872. P. 51.

⁵³ Хоч за 1870 доступні дані по місту — 43056 осіб, ми не маємо таких даних для 1860 року. Тож користуємося даними штату. Також у 1860 році збираються дані про неписьменних від 20 років та старше. Ми використовуватимемо аналогічні дані за 1870 рік.

⁵⁴ 1860 census: Statistics of the United States. Washington: Government printing office, 1866. P. 508.

⁵⁵ Там само. С. 423.

На цьому моменті ми розділимо цей спосіб на два — ми обрахуємо розмір ринку через кількість примірників та через річні підписки. Це дасть нам можливість перевірити самих себе та свої розрахунки.

Через кількість примірників: додаємо до розрахунків кількість днів, коли газети виходили, адже до уваги беремо саме щоденні видання. Через те, що переважна більшість газет не виходили у неділю, виключаємо усі неділі з 1861 року — їх було 52. Таким чином отримуємо 313 робочих днів.

Уявімо ідеальну ситуацію, за якої кожен письменний мешканець купує одну газету щодня. Множимо кількість письменних осіб (698 181) на 313 днів, коли газета випускалася та отримуємо 304 055 086 куплених примірників.

При приблизній вартості близько 2,1 центів за примірник — множимо ціну на кількість проданих примірників та отримуємо розмір ринку печатної преси Нью-Йорка у 1861 році в обсязі \$4 589 142.

Через річну підписку: *робимо ідеальне припущення*, що всі письменні люди оформили собі річну підписку. Таким чином маємо 698 181 людей, яких множимо на середню ціну \$6,65 за підписку та отримуємо \$4 642 902.

Наші цифри дуже близькі одна до одної, що свідчить про те, що ми правильно обрахували цільовий показник.

1.3.4. Стан ринку

Нью-Йорк — на той час хоч і значне місто в масштабі усіх Штатів, проте його все ще були відносно невеликими, і вся діяльність концентрувалася навколо Нижнього Мангеттена, тож газети частково продавалися безпосередньо у видавництвах. Газети продавалися й поштою — окремої уваги варта «поштова культура» у США, де вже на середину XIX століття склалися цілі індустрії, що продавали свої продукти поштою — наприклад, фармація. У випадку газет ціна на річну підписку «served» та «mailed» не надто, але відрізнялася. Дослідники преси наголошують на центральній ролі саме пошти в поширенні газет, і саме це

ми бачимо в тому, що усі запропоновані до розгляду далі газети мають опцію «mailed».⁵⁶

Газети (якщо казати про великі тиражі) — досить стабільний продукт, тож сезонність безпосередньо у виробництві не спостерігається. Однак так само можемо сказати, що за дві декади (з 1850 до 1870) той же Herald тільки 3 роки (1856, 1868 та 1869) видавав 365+ випусків, тобто покривав рік виданнями. Це те, що ми можемо сказати за двома чинниками — кількістю наявних у цифрових архівах примірників, де, наприклад, у New York Tribune за аналізований відтинок бачимо досить стабільний випуск, за винятком 1860 року⁵⁷ та тим, що написано на самих газетах.

Маємо досить очевидний стимул до покупки — це резонансні події. Проте, що вони прямо впливають на продаж преси в конкретний відтинок часу, вказує поява видань, що на сенсаційності новин як джерелі прибутку стали заробляти — дуже відома та добре описана⁵⁸ історія видання The New York Sun — відомого та великого «sensation maker», що спеціалізувався на неважливих, проте таких, що викликають інтерес та резонанс подіях — кримінальні історії, світське життя багатіїв та знаменитостей. Тож, ми точно можемо сказати, що сезонність у виробництві не спостерігається, а в продажі прямо залежить від подій навколо — виборів Президента (Лінкольн, листопад 1860), початку Громадянської війни та ряду сецесій (у березні-квітні 1861 року), і що це є джерелом прибутку. Утім, це той чинник, що неможливо передбачити і, відповідно, відобразити.

Досліджувана нами преса орієнтувалася на максимально широку аудиторію. У газетах публікувався контент про буквально все, що могло бути цікаве публіці: анонси, реклама, екскурсії, оголошення, нові видання, книжки,

⁵⁶ Haveman H. A., Habinek J., Goodman L. A. How Entrepreneurship Evolves. *Administrative Science Quarterly*. 2012. Vol. 57, no. 4. P. 590-591. URL: <https://doi.org/10.1177/0001839212467168> (date of access: 29.11.2024).

⁵⁷ https://www.loc.gov/collections/chronicling-america/?dates=1860/1869&dl=page&fa=number_page:0000000001%7Cnumber_lccn:sn83030313&sb=date&st=galle
[ry](https://www.loc.gov/collections/chronicling-america/?dates=1860/1869&dl=page&fa=number_page:0000000001%7Cnumber_lccn:sn83030313&sb=date&st=galle)

⁵⁸ The New York Times. 9 Nov. 1860, p. 4. Retrieved from the Internet Archive: <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n275/mode/2up>

політичні новини. Варто радше поговорити про те, які люди звертаються до газет за публікацією, аби цей пункт набув сенсу. Окрім вищезгаданих, у цей час навіть у великих газетах публікується настільки багато різних оголошень від різних людей, що тільки в одному з примірників знаходилося 47 великих смислових блоків та блоків з оголошеннями. Найпоказовіше про те, що до преси звертаються абсолютно з будь-якої сфери свідчить те, що попри наявні 38 (з 47!) блоків, що відведені під рекламу, один з них все одно названий «різне»⁵⁹.

1.3.5. Тренди на ринку преси

Ми скористалися сервісом Google NGram, щоби дослідити тренди на ринку друкованої преси. Взяли словосполучення «[тип] новини», тобто умовно «закордонні новини» чи «кримінальні новини» і співставили їх.

NGram шукає в своїй базі оцифрованих видань⁶⁰ згадки конкретних слів, словосполучень чи фраз та видає частку їхнього згадування у вигляді графіка. Саме його я й продемонструю далі.

У Додатку 1 показано 6 найпопулярніших категорій новин у цей час та співставив їх на графіку, обравши час протягом XIX століття. Ми бачимо, що безсумнівно домінують новини закордонні, за ними йдуть політичні, а до кінця XIX століття досить швидко популярності набрали новини кримінальні. З цього можна зробити висновок, що першочергово друкована преса заробляла на тому, що публікувала закордонні, політичні та фінансові новини. На цьому ж графіку бачимо підтвердження тезі про те, що попит на газети дуже сильно корелює з тим, що відбувається навколо. Візьмемо два випадки з цього графіка.

Перший з них — найвищий пік foreign news (див. Додаток 2). Подивімося, що саме це за рік. Це 1815 рік — проведення Віденського конгресу в Європі. Для “financial news” (див. Додаток 3), наприклад, бачимо серйозний пік у 1873 році.

⁵⁹ New-York daily tribune. (New York, NY) 1 Aug. 1859, p. 1. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030213/1859-08-01/ed-1/.

⁶⁰ Це не тільки преса, а й книжки, журнали, буклети тощо і не тільки зі США. Утім, цей нюанс ми майже повністю нейтралізуємо вибором мови, де є можливість обрати американську англійську. Це мінус цього сервісу, але це єдиний спосіб дізнатися про певні тренди в конкретний час. З іншого боку, будь-які згадки з цього часу — друковані; відповідно, таким чином так само можна оцінити й активність видавництва як галузі, в цілому. Втім, це неточний показник.

У цей час на фондових біржах відбувається «Довга депресія» — біржеве падіння в Європі (головно в Британії) та в США — звідси й різкий пік згадок.

1.3.6. Стимули до росту чи падіння доходів газетних компаній

Про основний писалося раніше — це резонансність подій. Як вже так само згадувалось, на жаль, ми не маємо доступу до фінансових звітів компаній у досліджуваний час, тож це питання ми можемо розглядати лише теоретично. Тож, спробуємо обдумати основні речі, що могли впливати на прибуток видання в цілому.

Це, у першу чергу, формати видань — щоденних, щотижневих тощо. Видання тут може вгодити зразу кільком типам людей, що читають новини — тим, хто робить це щодня, а також тим, кому потрібен радше «підсумок тижня». Чим більше форматів видання — тим ширша клієнтська база і, відповідно, дохід. Втім це так само й більші витрати — на ремонт та оновлення станків, на чорнила, та в першу чергу — на папір, тощо.

По-друге — це типи новин, які публікуються. Фактично, основний фокус газети. Як ми вже побачили, публікація закордонних політичних та фінансових новин може зацікавити людей більше, аніж інші повідомлення. Так само варто зважати на частку «місцевих» новин у газеті — чим їх більше, тим більше «локальність» газети та, відповідно, менша потенційна аудиторія. Більше заробляють газети, що пишуть на глобальні теми.

По-третє — політичне спрямування. Саме в цей час це важливо, бо наша хронологія впритул наближається до Громадянської війни у США, коли поляризація населення була максимальною, тому «кого підтримує редакція?» було надважливим питанням для покупки, адже саме така думка ретранслювалася тоді у газетах відповідних видавців. Наприклад, “NY Tribune” опублікувала звернення президента США, Авраама Лінкольна, фактично заявивши про свою сторону в конфлікті⁶¹. Це й не дивно, адже її головний

⁶¹ New-York daily tribune. (New York, NY) 15 Apr. 1861, p. 4. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030213/1861-04-15/ed-1/.

редактор — Горацій Ґрілі, раніше був колегою Лінкольна. Про цю поляризацію піде мова в наступному розділі.

1.4. Приклад застосування методу «контрольного зразка»

У цьому дослідженні «контрольним днем» буде 15 серпня 1860 року — у світі не відбувалося нічого надзвичайного у цей день: у США тривала президентська кампанія, у Європі розгорталося Рісорджименто, а в Азії щойно закінчилася друга Опіумна війна, проте на цей день не припадало нічого знакового. Саме тому він є цінним для нас у контексті цього дослідження — ми можемо прослідкувати те, як газети себе вели в умовах, коли не було кричущих інформаційних приводів.

1.4.1. New York Herald

У випуску «New York Herald»⁶² за цей день на першій сторінці опубліковані новини з Європи і Близького Сходу. Новини американські починаються лише з третьої колонки, і переважно висвітлюють виборчу кампанію. І цим новинам передуює матеріал про яхт-клуб.

На першу сторінку також потрапили відносно «незначні» матеріали з околичних районів Нью-Йорка — Вільямсбурга.

На наступних сторінках описані абсолютно різні тематики: тижневий некролог, погода протягом минулого тижня, різнотематичні замітки про закордонні справи тощо. Вже з третьої сторінки починаються оголошення, а розділ «The News» так само займають новини з кардинально різних тем — переважно це речі, що цікавили би людей, які займаються портовою роботою чи власників кораблів та човнів («for the shipowners»⁶³, як зазначено у самій газеті.), а також інші матеріали, де редакція більш повно розкриває питання, зачеплені на першій шпальті.

«Новинний» розділ займає лише одну сторінку та далі знову продовжуються оголошення; На останній сторінці є лише один великий

⁶² The New York herald. (New York, NY) 15 Aug. 1860, p. 8. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-08-15/ed-1/.

⁶³ The New York herald. (New York, NY) 7 Nov. 1860, p. 4. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-11-07/ed-1/.

заголовок: «New buildings in the metropolis»⁶⁴. Це також новина місцевого масштабу; загалом під неї відведена остання сторінка.

1.4.2. New York Tribune

New York Tribune цього дня більше фокусувалось на політичних новинах, зокрема республіканських. Розділ «Спеціальні замітки» на першій сторінці був значною мірою присвячений саме республіканським подіям⁶⁵.

У розділі з новинками літератури близько 20 з 57 (близько 35%) згаданих найменувань — реклама розділів «Політичного підручника», укладеного Горацієм Грілі та Джоном Клівлендом⁶⁶. Попри те, що за кількістю це лише близько третини, за площею ці згадки займають близько половини всього об'єму розділу (майже 1,5 колонки з приблизно трьох колонок розділу). Інша площа сторінки зайнята іншими оголошеннями.

Аналітичні, що нас цікавлять, розпочинаються на 4 сторінці. Варто зазначити, що майже половину третьої сторінки займають «Commercial Matters», себто новини комерційних ринків. Тут Грілі не розділяє «європейські» та «американські» матеріали, перемішуючи докупи компліментарні республіканські матеріали, аналітичні записки про політичні процеси в Демократичній партії та висвітлення дипломатичних перипетій навколо процесів об'єднання Італії.

Водночас, зберігається досить проста логіка позиціонування матеріалів: відповідно до того, як сам Грілі, як палкий прихильник республіканців, ставився до цих матеріалів. Так, перший матеріал дещо натякає на основну цільову аудиторію газети, адже йдеться у ньому прихильників Лінкольна та Гемліна закликають активніше залучатися до передвиборчої кампанії після завершення літнього сезону збору врожаю, наголошуючи на необхідності долучатися не тільки до особистих справ, а й до політичної активності; наступний текст (де

⁶⁴ Там само. С. 8.

⁶⁵ New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 15 Aug. 1860, p.1. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-08-15/ed-1/seq-1/>

⁶⁶ New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 15 Aug. 1860, p.1. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-08-15/ed-1/seq-1/>

Грілі, до речі, так само яскраво позначає власну сторону) — про конфлікт між Неаполем та Сицилією, де редактор дуже рясно висловлює власну позицію проти «коронованого м'ясника» Неаполя⁶⁷. Далі йде текст-дискусія з The Sunday Dispatch та The Tribune, що врешті-решт так само перетікає у республіканську пропаганду. Далі йде матеріал *in memoriam* про Елі Тайєра — члена Палати представників від республіканської партії. Надалі йдуть інші замітки, що їх Гораций Грілі не наділив навіть заголовком.

Розділ телеграфних новин знаходиться на наступній сторінці, і тут так само матеріали посортовані дуже умовно. З цікавого — Грілі приділяє набагато менше уваги, аніж NY Herald, новині про приїзд принца Вельського до Нью-Йорка, набагато більше зосереджуючись на інших матеріалах; у NY Herald була повноцінна стаття на першій шпальті та великий матеріал всередині видання, тоді як у Грілі є лише невелика замітка на 4 рядки. Власне, на цьому моменті варто зафіксувати, що акцент стоїть на кількох речах, у порядку спадання: на подіях та житті республіканської партії, на політичних процесах у регіонах США, на міжнародних матеріалах та а в останню чергу на місцевих неполітичних новинах. Останні, власне, займають лише близько півтори колонки, якщо зіставити сукупно всі замітки з усіх сторінок.

На наступній сторінці є абсолютно унікальний для The Tribune елемент — окремий блок з політичною аналітикою, підготовленою ексклюзивно для цього видання. Займає воно 4,5 колонки з шести, або три чверті всієї площі сторінки. Ще близько половини колонки займає предок «жовтої преси» — розділ «Personal», де публікуються деталі життя відомих осіб. На цій же сторінці бачимо перші згадки про те, що у NY Herald було зазначено на першій шпальті з великими матеріалами — новину про яхтовий сквадрон та з'їзд ізраїльських євреїв⁶⁸. Надалі ці матеріали більш детально будуть опубліковані на останній сторінці видання⁶⁹.

⁶⁷ Там само. Р. 4.

⁶⁸ The New York herald. (New York, NY) 7 Nov. 1860, p. 6. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-11-07/ed-1/.

⁶⁹ Там само. Р. 8.

Ще один унікальний для NY Tribune елемент — те, що Горацій Грілі публікує дуже багато листів до редактора (себто, до себе). Вони зустрічалися поодинокі на сторінках і раніше, але вже починаючи з 6 сторінки їх кількість збільшилась, а вже на 7 сторінці майже весь об'єм листа займає матеріал, надрукований з цих листів⁷⁰.

Загалом, газета пана Грілі меншою мірою комерціалізована, ніж раніше описане видання Беннетта. У ньому більш яскраво та менш приховано формується та викладається позиція редактора. З одного боку, це формує досить серйозну лояльність тих людей, що купують газету через схожість позиції Грілі на їхню, а з іншого боку набагато сильніше відштовхує людей з іншими політичними поглядами.

1.4.3. New York Times

New York Times, своєю чергою, теж значну увагу приділяли саме політичним та міжнародним новинам. На першій шпальті знаходяться саме вони⁷¹.

На наступній сторінці знаходиться багато кореспондентських матеріалів на різні теми, від американо-британської торгівлі до матеріалів про африканську работоргівлю та місце народження Шекспіра⁷².

Наступна сторінка починається з огляду нових публікацій, і першою є вже згаданий раніше «Політичний підручник» Грілі та Клівленда, а також праці «The Mexican Papers», написану кореспондентом NY Times у Мексиці Едвардом Данбаром. Загалом, цей розділ займає менше, ніж у NY Tribune — близько 2,2 колонок. Інші матеріали на сторінці — новини фінансових ринків, а також інші кореспондентські матеріали та листи до редакції⁷³.

На четвертій сторінці знаходяться вже більш аналітичні матеріали про новини, що публікувалися вище — тут можна знайти і переказ та аналітику подій

⁷⁰ Там само. Р. 7.

⁷¹ The New York Times (New York, New York). Wed, Aug 15, 1860. P. 1. Retrieved from Newspapers.com. URL: <https://www.newspapers.com/image/20632399>

⁷² Там само. Р. 2. URL: <https://www.newspapers.com/image/20632410>

⁷³ Там само. Р.3. URL: <https://www.newspapers.com/image/20632420>

в Сирії, і про «жовті» матеріали світське життя (такий самий, як у NY Tribune розділ «Personal»), і матеріали на вшанування Сема Х'юстона на честь його виходу на пенсію, і матеріали про Каліфорнію, і навіть авторський огляд подій у Нью-Йорку в розділі «Amusements». Так само тут розташований розділ з прибуттями суден у порт⁷⁴.

На четвертій сторінці, як і в інших видань, розташовані телеграфні матеріали. Втім, їх лише 3 з половиною колонки⁷⁵. Далі йдуть місцеві новини та оголошення, що частково займають 5 сторінку та повністю займають наступні 2 сторінки видання⁷⁶. Остання сторінка відведена повністю під місцеві новини⁷⁷.

Загалом, відмінністю NY Times від інших видань є набагато більша кількість аналітичних матеріалів та кореспондентських заміток — фактично, саме на них побудована стратегія наповнення газет контентом. Загалом так само можна помітити більшу структурованість матеріалу за розділами, ніж у NY Tribune Горація Грілі, але дещо меншу чи подібну до NY Herald Джеймса Беннетта.

1.5. Висновки

Оцінка чисельних і якісних змін у вітчизняній медіасфері другої половини XIX століття засвідчує розвиток новинних видань до чітко вираженої прибуткової бізнес-моделі. За відсутності доступу до повного переліку внутрішніх звітів, ми спираємося на сукупні показники зростання операційного доходу, тиражів і кількості видань, які свідчать про те, що до середини століття ця індустрія не лише збільшила виробничі обсяги, а й суттєво диверсифікувалася за кількістю видань та їхньою тематикою. Різке нарощування річного прибутку та тиражів демонструє, що період 1850–1860 років став початком масового інформаційного споживання.

Поява penny press відкрила розширила загальний охоплений ринок до будь-якої писемної людини. Своєю чергою, подібні зміни змусили видавців

⁷⁴ Там само. Р.4. URL: <https://www.newspapers.com/image/20632435>

⁷⁵ Там само. Р.5. URL: <https://www.newspapers.com/image/20632468>

⁷⁶ Там само. Р. 5-7.

⁷⁷ Там само. Р. 8.

переглянути редакційні стратегії. Збільшення щоденних номерів і одночасне поглиблення контентного спектру — від світових подій до кримінальних хронік — стало відповіддю на дуже різноманітні запити нових читачів. У цих умовах комерційний успіх дедалі більше залежав від здатності видання збалансувати репортажну глибину, привабливість заголовків та широту тем.

Порівняльний аналіз двох наступних декад підтверджує нашу тезу та вказує на зміну моделі розвитку: якщо в 1850-х роках ключовим драйвером був інтенсивний ріст накладів на базі вже існуючих газет, то в 1860-х — з урахуванням зростання конкуренції й початку Громадянської війни — головне місце посіло розширення кількості нових видань, що задовольняли різноманітні потреби інформаційного ринку. Широке географічне охоплення, зокрема спроби великих північних газет «пробитися» на південні штати та все більший тиск з боку конкурентів спричинив зміни редакційної політики із огляду на дуже різні політичні настрої серед населення.

Власне, надважливим фактором впливу на доходи газетних компаній, особливо напередодні Громадянської війни, стало їхнє політичне спрямування. Зростаюча поляризація американського суспільства також змушувала видання визначатися зі своєю власною позицією, що мало безпосередній економічний вплив — пряма підтримка певної сторони конфлікту одночасно залучала одну частину потенційної аудиторії та відштовхувала іншу.

Саме контентна складова провідних видань буде розглянута наступних розділах, де наочно будуть продемонстровані редакційні стратегії, тематичні пріоритети та риторичні особливості висвітлення суспільно-політичних процесів найбільшими газетами міста Нью-Йорк.

2. Реакція на події, що призвели до Громадянської війни. Подія перша: вибори 1860 року

Вибори президента США 6 листопада 1860 року стали критичним водорозділом в американській історії, що безпосередньо стала каталізатором сецесії південних штатів та початку Громадянської війни. Перемога республіканця Авраама Лінкольна над трьома опонентами — Джоном Брекінріджем, Джоном Беллом та Стівеном Дугласом — стала точкою неповернення.

Специфіка цих виборів полягала в їх безпрецедентній регіональній поляризації електорату (див. Додаток 4). Лінкольн, представник Республіканської партії, отримав лише 39,8% народного голосування, але впевнено переміг завдяки «важчим» північним штатам з більшою кількістю виборщиків. Важливо відзначити, що він не отримав жодного голосу виборщиків з південних штатів; в Алабамі, Арканзасі, Флориді, Джорджії, Луїзіані, Міссісіпі, Південній Кароліні (де, до речі, виборщиків обрала легіслатура, а не загальне голосування), Теннессі та Техасі Лінкольн навіть не включали до виборчих бюлетенів⁷⁸.

Південні штати розглядали цю ситуацію через призму попередніх конфліктів із федеральним центром. Як і під час «митної кризи» 1832-1833 років, Південна Кароліна знову опинилась на вістрі сепаратистського руху. Принципова відмінність, однак, полягала в тому, що цього разу штат мав ідеологічну та матеріальну підтримку інших південних штатів, які розділяли його побоювання. За 42 дні після виборів, 20 грудня 1860 року, конвент Південної Кароліни одноголосно ухвалить рішення про вихід зі складу Сполучених Штатів. Про це — у наступному підрозділі.

2.1. The New York Herald

⁷⁸ Woolley J., Peters G. Presidential election results in 1860. *The American Presidency Project*. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1860> (date of access: 21.03.2025).

Після обрання Авраама Лінкольна на пост Президента “New York Herald” описувала, як пройшло голосування в самому Нью-Йорку, а також зробила короткі замітки стосовно перебігу голосування за вибори в інших штатах. Особливої уваги варта замітка про сецесійний рух у Південній Кароліні, де зазначено, що «ажіотажу немає», а «сецесія вважається вирішеним питанням»⁷⁹. Вона виділена окремо від інших штатів Південного регіону, тоді як інші південні штати описані вже на іншій сторінці, останніми з усіх інших регіонів.

Редакція газети стабільно у своїй аналітиці використовує термін «консерватизм», позначаючи ним то південців, чий «консервативні відчуття» мали віднайти надію від прогнозованої перемоги Белла у Вірджинії⁸⁰, то називаючи консерватизм «основою Сполучених Штатів», опонуючи його «сепаратизму», коли описують перебіг голосування в Брукліні⁸¹.

З інших «південних» заміток можна також відзначити, що в замітці про Вірджинію було написано про те, що «з метою залучення коштів для випуску [внутрішніх облігацій штату Вірджинія] поширюються неправдиві повідомлення, в яких Нью-Йорк зображується як такий, що може проголосувати проти Лінкольна»⁸². Так само можна звернути увагу на те, що в цьому блоці в підрахунках кожного штату присутній Лінкольн, окрім південних. Тільки у Вірджинії він присутній у результатах, утім, лише у двох районах з п'яти, та з мінімальними показниками⁸³.

Про північні штати — зокрема Массачусетс, зазначено, що «новини, які надходять з усіх куточків країни на користь Лінкольна і Гемліна, створюють сильний ажіотаж у місті», а «тисячі людей юрмляться на вулицях, аби послухати результати [голосування] й виступи»⁸⁴.

Західні штати в огляді представлені Іллінойсом, де редактори помістили детально описану історію дня голосування у Лінкольна. Це досить емоційна

⁷⁹ Там само. Р. 6.

⁸⁰ Там само. С. 2.

⁸¹ Там само. С. 1.

⁸² Там само. С. 2.

⁸³ The New York herald. (New York, NY) 7 Nov. 1860, p. 2. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-11-07/ed-1/.

⁸⁴ Там само, С. 1.

(притаманна цій газеті) оповідь про те, як кабінет губернатора Іллінойсу цілий день тріщав від відвідувачів, а Лінкольн цілий день «розважав їх дискусіями на різні теми» та про те, як він ходив голосувати:

Маси не помічали його, поки він не досягнув сходинок Будинку суду; але в той момент його раптово привітали з найпалкішими спалахами ентузіазму, які коли-небудь давали народні збори. Здавалося, всі партійні почуття були забуті, і навіть розповсюджувачі опозиційних листівок приєдналися до бурхливої демонстрації привітання [Лінкольна]. [...] Пан Лінкольн якнайшвидше підійшов до столу для голосування і опустив свій бюлетень, на якому, поспішаючи, треба сказати, всі імена були справжніми республіканцями. Єдиною зміною, яку він зробив, було викреслення його власного імені зверху, де воно двоїлося, і пан Лінкольн, знявши капелюха, вклонився на знак подяки. Багато людей проштовхувалися вперед, щоб потиснути йому руку і обмінятися з ним сердечним словом; але тиснява була занадто великою для комфортної бесіди, тому незабаром його звільнили і випроводили з усіма народними почестями, які тільки можна було придумати для нього. Він одразу ж повернувся до своєї кімнати в Губернаторському домі, після відсутності, що тривала не більше [?] хвилин, і повернувся до свого спокійного спілкування з відвідувачами, так спокійно, ніби він народився для такго приголомшливого публічного схвалення, яка коли-небудь відбувалася з будь-якою людиною...⁸⁵

2.2. The New York Tribune

“New York Tribune” того ж дня розмістила перші згадки про результати виборів посередині випуску, на четвертій сторінці⁸⁶. Утім, супроводила початок розділу редакція дуже голосним заголовком — «Всі переваги на боці свободи». У ній так само присутня замітка про день голосування Лінкольна, і цей текст повністю збігається з надрукованим у “New York Herald”.

З одного боку, “New York Herald” мав найбільший тираж серед американських газет того періоду та широку мережу кореспондентів. З іншого — «New York Tribune» під керівництвом Горація Ґрілі мала особливі зв'язки з Лінкольном через спільне минуле в лавах партії вігів та досвід співпраці в

⁸⁵ The New York herald. (New York, NY) 7 Nov. 1860, p. 2. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-11-07/ed-1/.

⁸⁶ New-York daily tribune. [volume] (New-York [N.Y.]), 07 Nov. 1860. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-11-07/ed-1/seq-4/>

Конгресі. Утім, охолодження їхніх стосунків після невдалої сенатської кампанії в Іллінойсі ставить під сумнів можливість ексклюзивного доступу «Tribune» до інформації про день голосування.

Те, що статистика голосування по штатах однакова в обох виданнях, а також відсутність інших маркерів, що дозволили би визначити, хто перший написав цей текст, змушує замислитись про передрук. Утім, відсутність чітких часових маркерів публікації та специфіка тогочасного газетного виробництва, коли ранкові видання могли з'являтися на вулицях міста з різницею в кілька годин, ще більше ускладнюють встановлення першодрукаря цього тексту. Ми не можемо стверджувати точно про плагіат конкретного видання, проте точно можемо на нього вказати.

У "New York Tribune" так само відсутні згадки про сецесійні рухи в Південній Кароліні (її в аналізованих штатах немає взагалі), а у замітці про Вірджинію присутня лише статистика, немає нічого про «неправдиві донесення», про які писав "New York Herald".

2.3. The New York Times

Зі свого боку випуск "New York Times" подає нам набагато ширший огляд днів після голосування. Такі ж деталізовані результати голосування, проте набагато більше аналітичних матеріалів — зокрема, окрім позиції Лінкольна про всі найважливіші питання — зокрема, його позиції стосовно рабства⁸⁷, а також унікальний для цієї вибірки передрук з "Forney's Press" «Незалежний погляд на позиція пана Лінкольна»⁸⁸. Варто також відзначити, що у "New York Times" значна частина матеріалу (в тому числі оглядового чи аналітичного) випускається як передруки з інших видань.

На відміну від попередніх оглянутих видань, "New York Times" приділила питанню сецесії та рабства дуже багато місця у виданнях дня виборів та після

⁸⁷ The New York Times. 7 Nov. 1860, p. 1-2. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

⁸⁸ The New York Times. 8 Nov. 1860, p. 8. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n272/mode/2up>

виборів. Попередні газети мали (якщо мали) лише дрібні замітки про те, що такі рухи присутні, тоді, як «Times» додала у випуск за 7 листопада⁸⁹ декілька матеріалів — окремої уваги варта стаття «Голосування у Вірджинії — дезінтеграційні закиди на Півдні», де редакція спробувала поміркувати над результатами голосування в згаданому штаті та дати свій прогноз на майбутнє нової команди Білого дому.

Сам матеріал дуже цікавий тим, що ми маємо пряму позицію редакції у ньому. Редакція значною мірою сподівається на раціональність політичних лідерів Півдня. Видання намагається раціоналізувати, припустивши теоретичну сецесію Південної Кароліни, за якою регіональні еліти виявляться спроможними придушити сепаратистські настрої через усвідомлення економічних і соціальних ризиків сецесії⁹⁰.

Якщо повертатись до основної теми, особливо показовим є акцент на надвеликій вазі окремих штатів — зокрема Вірджинії та Пенсильванії, як свого роду стабілізаційних буферів. Редакція подає результати волевиявлення в цих штатах як визначальні для формування подальшої позиції Півдня. Сецесійні настрої висвітлюються як типова передвиборча риторика, що стихне «до наступних президентських виборів».

Прогноз публікації вибудовується навколо того, що економічні вигоди таки переважають радикальні заяви. Редакція впевнена, що бізнесові інтереси виявляться потужнішим за сепаратистські амбіції. Редакція майже точно впевнена у тому, що розмови про сецесію — лише розмови. Особливо красномовним є припущення про неможливість відокремлення без консенсусу між суміжними штатами, що розглядається як визначальний стримувальний фактор.

⁸⁹ The New York Times. 7 Nov. 1860, p. 4. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

⁹⁰ На цьому моменті однозначно хочеться провести паралель з аналітичними матеріалами західних видань, що прогнозували неможливість повномасштабного вторгнення, спираючись на абсолютну нерациональність такого кроку. Це категорично різні випадки, проте подібність висновків редакцій може стати прикладом для подальших компаративних досліджень.

Це не єдина стаття про сецесійні настрої після виборів — на тій же сторінці⁹¹ міститься матеріал про «реальну загрозу на Півдні». У матеріалі розглядаються результати виборів у Вірджинії, Кентуккі та Теннессі як такі, що значною мірою зменшили загрозу роз'єднання Сполучених Штатів після обрання Авраама Лінкольна. Однак, замість цього, газета попереджає про іншу небезпеку — можливі повстання рабів на Півдні.

Основною причиною потенційних заворушень, пишуть автори, є поширення серед рабів помилкових уявлень про Лінкольна, як визволителя. Ці ідеї, за їхніми словами, нав'язувалися самими південними політиками та рабовласниками під час передвиборчої боротьби проти республіканців. Виступаючи проти Лінкольна, оратори партії Брекінріджа відкрито стверджували, що його обрання призведе до скасування рабства. Інші партії не надто намагалися спростувати ці твердження, що сприяло поширенню таких уявлень серед рабів.

Видання фактично реконструює інформаційну матрицю Півдня, де рабовласницькі еліти самі створюють небезпечні суспільні очікування.

Принципово важливо, що “New York Times” розглядає ситуацію не через призму конфронтації, а через аналіз глибинних соціально-психологічних механізмів. Це радше соціологічне дослідження, аніж політичний памфлет, хоча в ньому все-таки є намагання показати південних республіканців непричетними до формування цих настроїв.

2.4. Висновки

Загалом, аналіз реакції наведених вище видань на президентські вибори 1860 року дає нам унікальну можливість простежити, як працювала “penny press” напередодні Громадянської війни. Ми бачимо, що газети того часу вже відійшли від простого інформування й стали потужними гравцями у формуванні суспільної думки, кожна зі своєю редакційною позицією та політичними

⁹¹ The New York Times. 7 Nov. 1860, p. 4. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

преференціями. Особливо показовим є те, як видання по-різному розставляли акценти у висвітленні тих самих подій.

“New York Herald” та “New York Tribune”, попри їхнє очевидне суперництво, демонструють певну схожість у підході до висвітлення самого процесу голосування. Обидва видання використовують майже ідентичні тексти про день голосування Лінкольна. Це наводить на думку, що кореспондентська мережа конкретного видання не була ізольованою та могла пересікатися.

Особливо цікавою є позиція “New York Times”, яка виявила найбільшу аналітичну глибину у висвітленні можливих наслідків виборів. Варта уваги спроба редакції дещо осмислити сецесійні рухи на півдні та раціоналізувати ситуацію через призму економічних інтересів та міжрегіональних зв'язків. Утім, як ми знаємо, редакція помилилася у своїх прогнозах щодо того, що бізнесові вигоди загасять політичну прірву між двома регіонами.

Характерно, що північні видання применшували серйозність сецесійних настроїв, розглядаючи їх переважно як елемент політичної риторики, що синусоїдно з'являється та затихає через президентські вибори. Така позиція відображала фундаментальне нерозуміння глибини регіональних протиріч та сили південної ідентичності. Редакції схилилися до думки, що економічні зв'язки між регіонами виявляться сильнішими за політичні розбіжності, що виявилось фатальною помилкою в оцінці ситуації.

Попри намагання до неупередженості, північні видання самі роздмухували нерозуміння між двома регіонами, формуючи (свідомо чи ні) образ південців як таких, що самі собі створюють проблему, а потім звинувачуватимуть у наслідках Північ — особливої уваги заслуговує те, як “New York Times” представляла ситуацію, де самі південні політики, намагаючись дискредитувати Лінкольна, фактично поширювали серед рабів уявлення про нього як про потенційного визволителя.

Загалом, створена північними виданнями картина південного життя виявилася надто спрощеною. Фактично це було поєднання комерційного

прагматизму з певною політичною наївністю, що завадило адекватно оцінити масштаб проблеми, яка насувалася.

3. Реакція на події, що призвели до Громадянської війни. Подія друга: сецесія Південної Кароліни

Сецесія Південної Кароліни сталася 20 грудня 1860 року та ініціювала ефект доміно — послідовний вихід інших південних штатів зі складу США. Ця дата — фактично кульмінація соціальної напруги, економічних та політичних протиріч між Північчю та Півднем. Еліта штату, що володіла плантаціями та рабами, активно відстоювала суверенітет законів штату перед федеральними законами, вперше «випробувавши» федеральну владу під час під час «митної кризи» 1832-1833 років, коли серед всіх інших південних штатів, що постраждав від протекціоністських мит на промислові товари, саме Південна Кароліна намагалася анулювати федеральні тарифні закони (звідси оригінальна назва цього процесу: «nullification crisis»). В цей час у штаті навіть збиралось ополчення для можливих боєзіткнень із федеральними військами⁹².

Тобто, до 1860 року Південна Кароліна, її суспільство та легіслатури вже мали досвід прямого протистояння з федеральним урядом та була достатньо «розігріта» та морально готова до того, щоб таки здійснити те, що не здійснилося у 1832 — оголосити про вихід зі США.

3.1. The New York Herald

Загалом, відносно контрольного зразка структура газети дещо змінилася. Наприклад, розділ «Новини з Європи» став окремою рубрикою та не пересікається з «американськими» новинами. Дуже сильно змінилася кількість місцевих новин та їх об'єм. У контрольному зразку близько 6 повних колонок новин про Нью-Йорк та околиці, що починаються вже з першої сторінки, тоді як у виданні за 21 грудня немає «місцевих» новин навіть на другій сторінці, натомість ця сторінка майже повністю (окрім останніх колонок) присвячена

⁹² Freehling W. W. *Prelude to Civil War: The nullification controversy in South Carolina, 1816-1836*. New York : Harper & Row, 1968. P. 2-3.

європейським новинам⁹³. Власне нью-йоркські новини починаються аж на 3 сторінці, де є всього дві замітки, що стосуються міста: постійна рубрика «Police intelligence» з кримінальними новинами міста та «Superior court», де викладаються найцікавіші справи Вищого суду за останній час. Займають вони близько половини колонки. На четвертій сторінці, після рекламного блоку, розташований розділ The News, де попри великий заголовок про «Справжню сецесію Південної Кароліни» та великий матеріал про сецесійну конвенцію⁹⁴, була лише дрібна аналітична записка:

Південна Кароліна перетнула Рубікон. Рішення про відділення було одногосно прийнято на конвенті вчора вдень і негайно передано телеграфом представникам штату у Вашингтоні. Дію конвенту зустріли великими оплесками на вулицях Чарлстона. Після прийняття резолюції відбулася значна дискусія щодо нової позиції, яку зайняв штат. Звіт подається в іншому місці.⁹⁵

На цьому моменті варто детальніше глянути й на цей звіт, як його називає редактор.

NY Herald у цьому випадку спробував поєднати сенсаційний заголовок та більш стримане наповнення, аби відповідати бізнес-інтересам видання, адже, як вже писалося раніше, надто активна позиція редактора була причиною для втрати аудиторії, як це сталося у випадку Горація Грілі. NY Herald уникає артикуляції власної позиції щодо сецесії, але все одно можна виловити деякі смислові акценти. Наприклад, у тексті фактично немає морального засудження сецесії як такої, при одночасному акцентуванні на «болісному жалі» щодо загрози Союзу⁹⁶. Присутня критика не стільки самої ідеї сецесії, скільки її одностороннього характеру. Газета переводить матеріал у бік на те, що конгресмени тепер замість святкових відпусток залишаться у Вашингтоні.

⁹³ Варто нагадати, що саме в цей час закінчувалася Друга опіумна війна європейських держав (з дуже обмеженим контингентом США) з династією Цін, тож висвітлення цих новин теж було важливим; не тільки через можливість наповнення розділу, а й через участь близько 300 американських солдатів у цій війні.

⁹⁴ The New York herald. (New York, NY) 21 Dec. 1860, p. 1. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1860-12-21/ed-1/.

⁹⁵ Там само. Р. 4.

⁹⁶ Там само. Р. 1.

Цікавою є і структура репортажу. Мається на увазі те, що текст розділений на «початкове повідомлення» та «вечірнє оновлення». Це, насправді, дозволяє побачити початок формування системи оперативного збору та передачі інформації. Використання телеграфу для миттєвої передачі новин (повідомлення з Чарльстона, близько 1 000 кілометрів від Нью Йорка) зумовило не лише швидкість інформування, але й трансформацію стилістики журналістського тексту, що можна буде краще побачити на прикладі наступного тексту.

По суті, цей текст демонструє відносно зрілу фазу комерційної журналістики, що вже досить деперсоналізована та орієнтується першочергово на факти, а не роздуми. Бізнесові питання вже суттєво впливали на репрезентацію кризової події, визначаючи стратегії викладання тексту, підбір фактів та акценти у тексті; виразна стриманість і уникнення яскравих оціночних суджень відображали не стільки «об'єктивність» видання, скільки його комерційну стратегію — намагання максимально зберегти аудиторію в умовах поляризованого суспільства.

Також, перша замітка у новинах з Вашингтона варта детальної уваги. Вона описує те, як відбувалася дискусія у федеральній столиці.

Власне, сам текст структурований як типовий телеграфний звіт. У ньому переплітаються прямі новини, аналітичні коментарі та опис реакцій різних груп на події. Перші фрази про те, що Південна Кароліна «перейшла Рубікон», а у Вашингтоні це «створило величезне збурення» дещо наганяє атмосферу стурбованості, проте загальна тональність матеріалу залишається більш нейтральною та виваженою. Загалом, матеріал дещо дихотомічний у своїй оцінці того, що відбулося. З одного боку, є визнання самого факту відокремлення Південної Кароліни, з іншого — намагання наголосити на тому, що існує можливість досягти компромісу.

Власне, газета досить ясно описує пропозицію Кріттендена стосовно фактичного повернення до Міссурійського компромісу, який встановлював

лінію розмежування між територіями, де рабство дозволене або заборонене⁹⁷. Наголошуючи на цьому, NY Herald рекомендує «Лідируючим людям з усіх боків» таким чином «врятувати пошматований Союз»⁹⁸. Що цікаво, попри такі об'єднавчі лозунги, у тій же замітці слова «Північ» та «Південь» активно вживаються у значенні двох політичних суб'єктів.

3.2. The New York Tribune

New York Tribune так само, як і минулого разу, на перших сторінках повністю розмістила рекламу⁹⁹, що займає перші 3 сторінки видання та першу колонку 4 сторінки, і тільки на четвертій сторінці ми знаходимо новини. Досить очікувано можна побачити досить цікаву підбірку матеріалів: наприклад, наступну замітку про виступ сенатора від штату Теннессі¹⁰⁰:

Учора в Сенаті Сполучених Штатів пан Джонсон із Теннессі продовжив свою промову щодо питання сецесії, рішуче заперечуючи право будь-якого штату на вихід із Союзу. Він назвав спробу зробити це силою збройним заколотом, а будь-яке порушення федерального закону — таким, що федеральний уряд має право і обов'язок негайно та ефективно придушити. Його промова в цій частині відзначалася виваженістю та прямолінійністю, а також різко засуджувала безглузду позицію виконавчої влади, яка діє з упертістю і настирливістю. Якби таку рішучість проявили щодо Південної Кароліни, то її повстання ще на зародковій стадії було б придушене.

⁹⁷ Ця пропозиція дещо детальніше викладена у виданні The New York Tribune. Вона передбачав конституційну поправку, яка встановлювала б рабство на всіх територіях південніше паралелі 36°30', включно з майбутніми придбаннями, а також гарантію, що штатам буде дозволено вступити до США незалежно від їхньої позиції щодо рабства.

⁹⁸ Там само. Р. 1.

⁹⁹ New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 20 Dec. 1860. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress.. Р. 1-4. URL: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-12-20/ed-1/seq-1/>

¹⁰⁰ Там само. С. 4.

Щодо наслідків сецесії, пан Джонсон вказав на дві практичні проблеми, які рано чи пізно вимагатимуть найсерйознішої уваги: можливий союз відокремленого штату з іноземною державою та блокування виходу річки Міссісіпі для західних штатів.

Це, фактично, прямий сигнал редакції про їхнє ставлення до сецесії. Далі йдуть два великих тексти про сецесію під заголовками «Концесія» та «Пропозиція до південного люду»¹⁰¹. Вони вже напряду містять позицію і пропозицію редакції, тож на них варто зупинитись детальніше.

Загалом, у ньому редакція розглядає ситуацію, що склалася, як односторонню вимогу поступок з боку Півночі, яка обумовлена спробою зберегти рабовласницьку систему. У статті підкреслюється, що така «компромісна» пропозиція не є справжнім компромісом, оскільки вона вимагає від північних штатів відмовитися від здобутків у боротьбі за свободу та рівність, а південна сторона, натомість, не готова робити жодних поступок.

Редакція звертає увагу на небезпеку розколу країни, застерігаючи, що поступка в такому ключі може призвести до втрати національної єдності та повернення до рабовласницьких практик. Автор (-и) підходять до питання з республіканського боку та зазначають, що компроміс у цьому випадку є не тільки політично не вигідним, але й морально неприйнятним, оскільки «наші батьки[засновники] відчули, що вони вже уступили забагато».

Центральним елементом редакційної позиції є категоричне заперечення можливості так званого «компромісу», який був запропонований Кріттенденом. Автор статті наголошує на семантичній точності, підкреслюючи на початку статті, що «слова іноді є речами» і те, що пропонує Південь, не є компромісом у справжньому значенні цього слова.

Видання безапеляційно стверджує, що «пропозиція пана Кріттендена не є Компромісом, а поступкою, яку мають зробити вільні штати, інша сторона не поступається нічим взагалі». Газета детально розбирає і відкидає «Компроміс Кріттендена». Tribune критикує його пропозицію як спробу закріпити

¹⁰¹ Там само. С. 4.

конституційно те, що Республіканська партія щойно визначила як «небезпечну політичну єресь» під час передвиборчої кампанії.

Автор статті методично критикує пропозицію Кріттендена, водночас підкреслюючи, що республіканці ніколи не стверджували, що мають владу скасувати рабство в штатах і прямо відкидали таку можливість. Зазначається також, що скасування рабства в окрузі Колумбія — це відкрите питання, яке слід залишити на розсуд Конгресу, а поступки, які вимагає Південь, фактично розширюють дію рабовласницького права на вільні штати. Особливо важливим є заперечення газетою пропозиції дозволити використовувати порт Нью-Йорка для транзиту рабів.

Власне, основна суть матеріалу в тому, що на, вочевидь, глибоке переконання редакції, спроби компромісів із питання рабства вже було випробувано і порушено південними штатами, нові поступки лише відкладуть неминучий конфлікт, а Республіканська партія має залишатися вірною своїй антирабовласницькій платформі.

Другий текст — «Пропозиція до південного люду»¹⁰², вартий не меншої уваги з нашого боку. Цей текст, насправді є яскравим прикладом того, як Грілі намагався впливати на суспільну думку не лише на Півночі, але й серед поміркованих верств на Півдні.

Автори націлюють критику саме на південну опозицію (колишніх вігів) через їхнє сприяння поляризації, бо вони підтримували скасування Міссурійського компромісу 1820 року. Редакція NY Tribune стверджує, що це було фатальною помилкою, яка поглибила розкол між Північчю та Півднем. На думку авторів, «перший крок до приведення Півдня у стан антагонізму щодо Конституції та Союзу» був зроблений саме тоді.

Текст досить прямо розкриває стратегію та основну ціль Грілі: не атакувати всіх південців як єдину «ворожу» групу, а виокремити помірковані сили, до яких можна «достукатися» із закликом до раціонального мислення. Газета

¹⁰² New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 20 Dec. 1860. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress.. P. 4. URL: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-12-20/ed-1/seq-1/>

представляє сецесіоністський рух як справу «ультра-радикальної та відчайдушної фракції», а не всього Півдня. Таким чином, газета намагається створити розкол серед південців, відділивши сецесіоністів від поміркованих.

Особливо показовою є аргументація про «пастку», яку готують сецесіоністи для поміркованих південців: використати їх спочатку для тиску на Північ з метою отримання поступок, а потім втягнути у незворотний процес розпаду Союзу. NY Tribune закликає «інтелігентних громадян Півдня» не піддаватися на цю провокацію, а безумовно підтримати Союз, визнати конституційне право Лінкольна на президентство і лише після цього виступати за права штатів.

Важливо відзначити мову публікації — вона витримана у відносно нейтральному тоні, проте пропозиції та риторика у ній значно радикальніше за ті, які ми побачили у NY Herald. Втім, не всі матеріали відрізняються такою риторикою. Далі ми побачимо й дещо інші приклади.

Окрім цих матеріалів, на п'ятій сторінці є ще одна колонка про сецесію, яка не менш цінна для цього дослідження, адже це фактично кореспондентський переказ промови сенатора Вейда про сецесійний рух¹⁰³. З одного боку, це не зовсім прямий показник позиції редакції. З іншого боку — це так само вартий детальнішої уваги матеріал, адже, беручи до уваги особистість Грілі та його стратегію наповнення газети матеріалом, про яку була мова вище, це теж каже про небізнесову зацікавленість редактора.

Текст починається з опису промови сенатора Вейда, якого кореспондент характеризує як «дуже відвертого та прямолінійного», водночас такого, що «утримувався від висловлювання чогось образливого чи дратівливого».

Тут теж варто звертати увагу на риторичну — те, як кореспондент характеризує сецесіоністів. Автор називає їхні наміри «непатріотичними задумами» і стверджує, що «вони не хочуть жодного компромісу. Вони хочуть повстати», проте водночас «не схоже, що вони замислюють щось дуже

¹⁰³ New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 20 Dec. 1860. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. P.5. URL: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-12-20/ed-1/seq-5/>

відчайдушне», і навіть висловлює сумніви щодо можливості нападу Південної Кароліни на форт Моултрі¹⁰⁴. Не менш цікавим є прогноз щодо стратегії південних штатів, яку автор описує так: «перше, вийти; друге, погрожувати; і третє, вести переговори». Кореспондент також пише, що сецесіоністи «Мають намір діяти дуже обережно. Вони не діють і не виглядають як люди, які збираються зануритися у жахи громадянської війни».

Також примітно, що кореспондент зазначає, що «війна — це дуже серйозна річ; і гроші та кредит — дуже необхідні речі, з якими треба її починати». Він припускає, що південні штати утримаються від конфлікту принаймні «за певний час після завершення весняного торгового сезону».

У The New York Tribune присутні ще декілька матеріалів про сецесію Південної Кароліни, проте наявних матеріалів достатньо для того, щоб викристалізувати те, чого хотіли досягти редактори. Лише коротко згадаємо, про що інші матеріали.

На тій же п'ятій сторінці присутній ще один кореспондентський матеріал «Більше налякані, ніж поранені, або що сецесіоністи будуть і не будуть робити»¹⁰⁵, де схвалюється відсутність реакції («мовчання» майбутнього Президента на протипаузу «крикунам»¹⁰⁶) Лінкольна на ордонанс про сецесію, бо очікує від нього, що «він визначить одне або два основні правила дій»¹⁰⁷). З цікавого — південці у матеріалі також подаються як «фейкові» християни¹⁰⁸:

¹⁰⁴ Як відомо, це був помилковий прогноз, оскільки атака на форт Самтер у квітні 1861 року фактично започаткувала бойові дії Громадянської війни. Тим не менш, це надзвичайно цінні зауваги для нашого дослідження.

¹⁰⁵ New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 20 Dec. 1860. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. P.5, 8. URL: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-12-20/ed-1/seq-5/>

¹⁰⁶ Там само. P.8.

¹⁰⁷ Там само. P.8.

¹⁰⁸ Там само. P.5.

...Улюбленою темою їхніх нарікань є мовчання містера Лінкольна. Вони наполягають, що він повинен щось сказати або щось зробити, але особливо сказати щось. Адже, за їхніми словами, кожен має щось робити або щось говорити, і вони навіть заявляють, що самі готові «об'єднати серце й руку, щоб врятувати країну від руйнування» і навіть молитися за це. Ми схильні бачити, як вони роблять що завгодно, але не моляться. Сподіваємося, що вони цього не зроблять. Це було б уже занадто великою насмішкою...

Також елементом, що добре доповнює основний посил Грілі у цьому випуску є репринт з північнокаролінської газети¹⁰⁹ про те, що Південна Кароліна поступила майже як Юда Іскаріот, а Північна Кароліна (або, як мінімум, редакція газети, з якої робився репринт) — «проти сецесії». У матеріалі зазначене досить оригінальне обґрунтування такої позиції, тож його варто процитувати повністю:

Знову ж таки, ми виступаємо проти Південної Конфедерації не тому, що це відновило б работоргівлю і тим самим зробило б нашу наших рабів неліквідними, а тому, що це позбавило б нас усіх конституційних засобів, які ми зараз маємо для повернення наших утікачів-рабів, і привело б нас до кордонів іноземної країни, куди наші раби могли б легко втекти, і звідки у нас не було б засобів повернути їх; таким чином, маючи іноземну країну на наших північних кордонах і орди диких африканців, що вливаються в південні штати, наші раби за короткий час стали б нічого не варті, й Північна Кароліна неминуче стала б вільним штатом, не маючи жодного інтересу до Конфедерації Бавовняних Штатів.¹¹⁰

3.3. The New York Times

New York Times, на диво, мало змінила структуру свого випуску за 20 грудня — лише «відняла» у рекламного блоку 2 колонки на п'ятій сторінці¹¹¹. Загалом, майже повністю зберігся об'єм навіть місцевих новин — лише одна колонка була відведена під продовження матеріалу про «кризу Союзу», про який ми поговоримо далі.

¹⁰⁹ Там само. P.8.

¹¹⁰ New-York daily tribune. (New-York [N.Y.]), 20 Dec. 1860. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. P.8. URL: <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-12-20/ed-1/seq-8/>

¹¹¹ The New York Times. 20 Dec. 1860, p. 5. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

Матеріали NY Times на першій шпальті здебільшого не аналітичні — це стенограми засідань: Конгресу, Палати представників, а також Конвенту Південної Кароліни. Окрім цього, у роботі присутній вже згадана стаття «Криза Союзу» та лист ще чинного Президента Джеймса Б'юкенена, датований п'ятьма днями до оголошення сецесії, 15 грудня. У ньому він фактично заявляє про те, що попри його обов'язок змусити штат, що відділився, виконувати закони США (а сам він заявляє, що штат не має права виходу з Союзу), він цього не робитиме, адже «якби я закликав до застосування сили, я вважаю, що я б розпочав громадянську війну».

Власне, тепер огляньмо детальніше найцікавіший матеріал випуску, який вже декілька разів згадували раніше¹¹².

Він поділений на шість репортажів — Чарльстонський, найбільший зі столиці Південної Кароліни, та менші — з міста Колумбія (теж у Південній Кароліні), штатів Джорджія, Меріленд, Вірджинія та Міссісіпі. Важливо — ці репортажі виходили впритул до оголошення про сецесію та за декілька днів перед нею, тож достеменно репортери результату не знали, проте явно мали свої прогнози.

«Чарльстонський» текст висвітлює народні настрої у столиці штату. Відзначається поступове послаблення початкового запалу руху за вихід штату зі складу США. Кореспондент особливо наголошує на тому, що рух за відділення живиться емоціями й упередженнями, а не раціональними розрахунками. Він зазначає, що попри те, що Асоціація 1860 року¹¹³ «зробила все, що могла, , щоб вибити з умів людей всі думки, що не походять від [неї]», люди починають мислити самостійно й висловлювати сумніви щодо доцільності відокремлення.

¹¹² Там само. Р. 5, 8.

¹¹³ Організація 1860 року була створена в Чарльстоні, Південна Кароліна, та складалася з впливових південних політиків, бізнесменів і громадських діячів. Її головною метою було просування ідеї відокремлення Півдня від США та підготовка до можливого військового конфлікту. Організація займалася виданням і поширенням пропагандистських памфлетів, які пояснювали «права Півдня» і необхідність відокремлення, а проводила політичні мітинги тощо. Її вплив поширювався не лише на Південну Кароліну, а й на сусідні штати — Джорджію, Алабаму та Північну Кароліну. Лідером цієї організації був Роберт Ньюман Гурдін, який координував її діяльність і підтримував зв'язки з іншими сецесіоністськими рухами. Детальніше див. Ringold M.S. Robert Newman Gourdin and the "1860 Association" // *The Georgia Historical Quarterly*. – 1971. – Vol. 55, No. 4. – С. 501–509. – Режим доступу: <https://www.jstor.org/stable/40579711> (дата звернення: 22.03.2025).

Він вказує також і на побоювання щодо безпеки населення, які залишаться без належного захисту чоловіків у разі конфлікту. Він ставить риторичне питання — «[Якщо Південна Кароліна відділиться,] Хто захистить вас від сотень Джонів Браунів, які зараз вичікують можливості повторити, тільки більш успішно, спробу [в] Harper's Ferry¹¹⁴?».

Окрім цього, він також зачіпає економічну сторону, говорячи про «жорстку хронічну форму» «як індивідуальної, так і спільної кишені», що охопила як окремих осіб, так і штат загалом, подаючи це як «перші плоди запланованої революції».

Напевно, найосновніше його спостереження було подано наприкінці першої частини матеріалу:

...Три тижні тому постанова про відділення була б прийнята майже в ту саму годину, коли зібрався з'їзд. Тепер сумнівно, що це не займе більше, ніж стільки ж тижнів; тоді це зайняло б години. Це пов'язано зі схильністю до обмірковування — не кажучи вже про зупинку — а також з тисячами практичних труднощів на шляху до відокремлення. Чи могла Кароліна знати сьогодні, що Джорджія не піде за нею, а очолить її, якщо взагалі піде, то з такою швидкістю...¹¹⁵

У другій частині «Чарльстонської» кореспондент торкається більш практичних проблем функціонування поштової системи після виходу штату зі складу Союзу. Він зі скептицизмом описує плани використання компанії Adams' Express та відзначає, що наявна урядова система, ймовірно, залишиться єдиним життєздатним варіантом, що створює дещо парадоксальну ситуацію залежності сецесіоністів від федерального уряду в плані поштового зв'язку.

«Колумбійська» кореспонденція¹¹⁶ розкажує вже про реакцію на можливу¹¹⁷ сецесію. Стилiстично кореспондент дотримується нейтральної

¹¹⁴ Рейд аболіціоністів на містечко у Вірджинії у жовтні 1859 року під проводом Джона Брауна. Тоді його придушили морські піхотинці армії США.

¹¹⁵ The New York Times. 20 Dec. 1860, p. 1. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

¹¹⁶ The New York Times. 20 Dec. 1860, p. 8. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

¹¹⁷ Кореспонденція датована 16 грудня, за чотири дні до оголошення про сецесію.

фактологічної манери викладу, не даючи оцінок, подібних до NY Tribune. Однак під цією об'єктивністю все-таки проглядається певне ставлення до подій.

Показовим у цьому плані є використання дещо специфічної лексики при описі ситуації в законодавчих органах штату. Кореспондент характеризує стан законодавців як «панічний» та іронічно вказує на «віспу або щось подібне», прямо натякаючи на перебільшення загрози для виправдання переїзду Конвенції та Легіслатури до Чарльстона.

Дуже цікавий елемент — детальна фіксація процедурних аспектів: відсутність кворуму, спроби зібрати палату представників та сенат, а також спроби останніх «втєкти», як це намагався зробити сенатор Монкур, якого затримали на залізничному вокзалі, попри його офіційний дозвіл на відсутність, доповнює вже окреслений образ хаосу.

Значущим елементом репортажу є згадка про прибуття комісарів з Алабами та Міссісіпі. Однак кореспондент наголошує, що їхня місія була спрямована не до Легіслатури (що мала би приймати подібні делегації), а до Конвенції, таким чином зайве доповнюючи атмосферу некомпетентності, чи радше поспішності рішення про відокремлення.

Репортаж завершується повідомленням про прибуття значної кількості людей до Колумбії та скептичним коментарем щодо можливості їхнього переміщення до Чарлстона «хиткою дорогою між двома містами».

Наступним іде «Джорджійський»¹¹⁸ уривок. Тут Кореспондент NY Times подає інформацію, використовуючи короткі, майже «телеграфні» повідомлення, розділені на тематичні блоки. Його матеріал фокусується більше саме на дебатах у Джорджії, причому особлива увага приділяє ідеї "кооперації" південних штатів як альтернативі односторонній сецесії.

На засіданні загалом було протистояння між двома позиціями стосовно способу виходу зі складу США: одні (зокрема, більшість законодавців Джорджії) виступали за координовані дії південних штатів, інші (як це відбувалося в

¹¹⁸ Там само. С. 8.

Південній Кароліні) — за індивідуальні акти сецесії. Примітно, що кореспондент зберігає відносно нейтральність у цій дискусії.

Примітним у «Мерілендському»¹¹⁹ репортажі є те, як кореспондент намагається зберігати об'єктивність при передачі змісту промови, яка прямо закликає до сецесії. Він детально передає основні тези Генді — про право на відокремлення від Союзу, про те, Конфедерації потрібно відділитися та сформуватися до інавгурації Лінкольна та можливого подальшого ультиматуму Півночі. Також можна звернути увагу на те, що кореспондента здивував той факт, що пропозиції Генді отримали «несподіване схвалення» аудиторії.

«Вірджинська» кореспонденція описує те, як у Норфолку зраділи новинам про вихід Південної Кароліни зі складу США. Конвент мінітменів з Норфолка та Портсмута якраз був у місті, і вистрілив з сотні рушниць, щоб відсвяткувати першу сецесію. Цей кореспондент, як і попередній, зазначає про «помітний ентузіазм протягом події».

3.4. Висновки

Загалом, редакції NY Herald, NY Tribune та NY Times формують дещо відмінні, але взаємодоповнюючі картини подій, пов'язаних із сецесією Південної Кароліни. Herald прагне збалансувати сенсаційність заголовка з поміркованістю викладу фактичного матеріалу, уникаючи різко вираженої особистої позиції, хоч вона і проглядається. Вона робить акцент на бізнес-аспектах журналістики, намагається всіма способами зберегти (чи радше відібрати у менш вправних колег) аудиторію у кардинально поляризованому суспільстві.

У свою чергу, Tribune представляє сецесію як прояв ультрарадикальної сили, що спонукає до розколу та активно апелює до розуміння та підтримки поміркованих верств південців. Вони виділяють сецесіоністів як окрему агресивну фракцію всередині Демократичної партії, що радше випадково стала здатною тиснути на набагато ширший прошарок «поміркованих». З одного боку,

¹¹⁹ The New York Times. 20 Dec. 1860, p. 8. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up>

вони засуджують «крайнощі», з іншого — самі не надто стримуються у висловах до усіх південців.

NY Times, як і минулого разу, зберігає традицію більш неупередженого підходу, даючи більше репортажів та фактичної інформації загалом. Їхні репортажі формують образ «неорганізованих провінціалів», що намагаються впливати на «велику політику».

Спільним для всіх трьох видань, напевно, є усвідомлення невідворотності подальших сецесій та применшення, іронізація чи висміювання (пряме чи приховане) цих дій, проте всі троє подали це по-різному. Редакційні цілі цих випусків — не тільки інформувати, а й впливати на суспільну думку завдяки своїм тиражам та відносній (чи удаваній) об'єктивності.

4. Реакція на події, що призвели до Громадянської війни. Подія третя:

Захоплення форту Самтер 14 квітня 1861 року

Обстріл форту Самтер став першим військовим зіткненням Громадянської війни в США та символічним початком конфлікту між Північчю та Півднем. Ця подія стала логічним продовженням процесу розколу держави, що розпочався із сецесії Південної Кароліни.

Після створення Конфедеративних Штатів Америки федеральні укріплення на території південних штатів опинилися у двозначному становищі. Особливого значення набув форт Самтер, розташований у гавані Чарлстона – головного порту Південної Кароліни. Цей форт залишався під контролем урядових військ США на чолі з майором Робертом Андерсоном, що викликало обурення у новоствореної Конфедерації.

Президент Авраам Лінкольн опинився перед складним вибором: спроба забезпечити гарнізон форту припасами могла бути сприйнята як агресія, тоді як евакуація означала б фактичне визнання Конфедерації. Лінкольн вирішив відправити постачання без військового супроводу, офіційно повідомивши про це губернатора Південної Кароліни.

Уряд Конфедерації, очолюваний Джефферсоном Девісом, розцінив цей крок як провокацію. Генерал Борегар, командувач конфедеративних сил у Чарлстоні, отримав наказ вимагати здачі форту. Майор Андерсон відмовився, розуміючи своє критичне становище: гарнізон форту був нечисленним, продовольства залишалося обмаль, а боєприпасів було небагато.

12 квітня близько 4:30 ранку конфедерати відкрили артилерійський вогонь по форту з батарей, розташованих навколо гавані. Бомбардування тривало понад добу.

Внаслідок інтенсивного обстрілу дерев'яні конструкції всередині форту загорілися, створюючи загрозу для порохових складів. Виснажений і без надії на підкріплення, майор Андерсон капітулював.

Незважаючи на інтенсивність бою, у цьому зіткненні не було загиблих (єдина жертва сталася випадково під час салюту на честь спущеного прапора). Втім, символічне значення цієї події було колосальним. Президент Лінкольн оголосив надзвичайний стан і закликав добровольців для придушення «повстання».

4.1. New York Herald

Перша ж сторінка газети зустрічає дослідника великою картосхемою Чарльстонської бухти¹²⁰. Окрім цього, більше половини першої колонки займають виключно заголовки новин, при цьому обрамляється усе заголовком «Війна». Перша шпальта повністю, без жодного стороннього матеріалу присвячена подіям навколо форту та реакції уряду США.

Одним з маркерів резонансності події, окрім приділеного їй місця, також може слугувати те, наскільки часто інформація про неї оновлюється. Для цього нам знадобиться випуск NY Herald за попередній день, де, наприклад, інформація про події навколо захоплення форту оновлювалась з кроком мінімум в 30 хвилин, а максимум — вечора вчорашнього дня.¹²¹ У газеті за 15 квітня інформація подається за 13 та 14 квітня, і тільки одна з заміток наприкінці має вказану частину дня¹²².

Вартий уваги матеріал з Чарльстона про капітуляцію форту Самтер¹²³. Текст є вечірнім репортажем від 13 квітня, тобто, практично відразу після капітуляції форту, яка сталася «о п'ятій хвилині на першу» того ж дня.

Стилістично репортаж не відрізняється чимось надзвичайним— окрім того, що він дуже детальний: він містить точні хронологічні дані про початок і завершення бомбардування, деталі про переговори щодо капітуляції та умови здачі форту. Репортер, а своєю чергою і редактор наводять багато суттєво

¹²⁰ The New York herald. (New York, NY) 15 Apr. 1861, p. 1. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1861-04-15/ed-1/.

¹²¹ The New York herald. (New York, NY) 14 Apr. 1861, p. 1. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1861-04-14/ed-1/.

¹²² The New York herald. (New York, NY) 15 Apr. 1861, p. 1. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1861-04-15/ed-1/.

¹²³ Там само.

неважливих, але емоційно важливих даних: кількість солдатів у форті — близько 70 військових і 25 робітників, запаси продовольства, які «були б виснажені через два дні», стан форту після бомбардування: «стіни були пробиті в сотнях місць, але жодного пролому не було зроблено» та кількість поранених — п'ятеро, один серйозно тощо. Хоч це і не дає читачу жодного глибшого розуміння ситуації, адже дані про чисельність війська південців не наводяться, редактори намагаються створити образ «трьохсот спартанців», що захищали форт до останнього.

Що дуже примітно — NY Herald паралельно намагається ідейно збалансувати свій репортаж, включаючи деталі, які демонструють «честь і лицарство» не тільки захисників форту, а й сецесіоністів. Зокрема, згадується випадок, коли з острова Морріс надіслали човен з американським прапором для майора Андерсона, коли його власний прапор був збитий обстрілом. Також підкреслюються слова генерала Борегара, який відмовився прийняти меч від «такої хороброї людини» як Андерсон. Ці елементи мають на меті створити образ «благородного протистояння», де обидві сторони проявляють повагу одна до одної, що контрастує з подальшим розвитком конфлікту.

Втім, тут так само варто зазначити про одну надважливу річ. Борегар свого часу був учнем Роберта Андерсона, коли вчився в академії Вест-Пойнт у Нью-Йорку¹²⁴. Випускники цієї школи служили по обидва боки фронту та були між собою тісно знайомі¹²⁵, тож часто подібна поведінка була радше дружніми жестами, аніж чистою благородністю, що, скоріш за все, і сталося в цьому випадку.

Варто зазначити, що репортаж не містить прямої політичної оцінки події чи виразної підтримки однієї зі сторін конфлікту. Очевидно, що присутні непрямі спроби створити ореол «героїв» та «повстанців» з оборонців форту та південців відповідно, проте газета ніде не використовує різкої лексики та не друкує відверто просоюзницьких матеріалів. Більше того, на останній сторінці присутня

¹²⁴ Williams, T. H. P. G. T. *Beauregard: Napoleon in Gray*. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1955. P.8.

¹²⁵ Там само.

невелика замітка, що навіть дещо розвіює негативний образ війська Конфедерації. Про неї буде далі.

На четвертій сторінці ажітаж навколо початку бойових дій розгортається далі, де так само більшість матеріалів прямо чи непрямо стосуються війни. При цьому, маніфест Лінкольна про призив 75 000 людей до армії через бої біля форту публікується саме тут, а не на першій шпальті (хоч за порядком передрук маніфесту другий)¹²⁶.

Останній блок новин на останній сторінці теж повністю присвячений подіям у бухті Чарльстона¹²⁷. Тут переважно знаходяться матеріали більш детальні та менш драматичні, ніж на першій чи четвертій сторінці — «процесуальна частина» захоплення форту, докладніші описи настроїв у Чарльстоні та інших містах, а окрім цього — мала, проте цікава замітка, яку варто зачитувати повністю:

Статура південного солдата не є такою жалюгідною, як деякі люди з Півночі схильні вважати. Один із наших кореспондентів пише, що, сидячи перед своїм готелем, він за десять хвилин випадково нарахував шістнадцять чоловіків зростом понад шість футів [>182 см], а також п'ятьох інших, які були шість футів чотири дюйми зі взуттям. Ці, можливо, виявляться небезпечними супротивниками у ближньому бою.¹²⁸

Необхідність подібної замітки, хоч і невеликої, вказує на те, якими уявлялися люди на Півдні та те, як NY Herald маневрував між двома сторонами, аби мати можливість охопити якнайбільше потенційних клієнтів.

4.2. New York Tribune

Перша шпальта газети так само повністю приділена рекламі, що тягнеться до третьої сторінки¹²⁹. Звернімо увагу лише на два оголошення на першій

¹²⁶ Там само. С. 4. <https://www.loc.gov/resource/sn83030313/1861-04-15/ed-1/?sp=4&st=image>

¹²⁷ Там само. С. 8. <https://www.loc.gov/resource/sn83030313/1861-04-15/ed-1/?sp=8&st=image&r=-0.278,0.133,1.637,1.237,0>

¹²⁸ The New York herald. (New York, NY) 15 Apr. 1861, p. 8. Retrieved from the Library of Congress, www.loc.gov/item/sn83030313/1861-04-15/ed-1/.

¹²⁹ New-York daily tribune. New-York: 15 April 1861. P. 1-3. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1861-04-15/ed-1/seq-1/>

сторінці — на першій сторінці є оголошення, яке рекламує паризькі шовки, спекулюючи на темі сецесії. Перед ним також присутнє оголошення про потребу в 5 000 людей, що продаватимуть нові політичні карти, що може бути алюзією на прокламацію Лінкольна до скликання армії, що мала вийти цього дня¹³⁰. Це досить добре показує, наскільки цей крок був очікуваним; це також можна розглядати як один з методів просування власного наративу, адже ці два оголошення були розміщені у центрі листа, а в останнє також дуже сильно виділяється за рахунок великої та жирної цифри 5 000. Це перші рекламні оголошення в усіх оглянутих нами примірниках, що прямо спекулювали на подіях навколо.

Також дуже побіжно «справи у Чарльстоні» згадуються в огляді фондового ринку за вечір 13 квітня, опублікованому в газеті¹³¹. Там пишеться, що «немає ніякої паніки». Втім, трохи далі у тому ж матеріалі вже пишеться про те, що акції південних банків продаються зі знижкою у 25%, а «брокери відмовляються ними торгувати». Автор матеріалу далі назве це «станом війни» та скаже, що через «примусові займи»¹³² брокери «борються з соромом південних акцій».

Наступна сторінка повністю присвячена новинам¹³³. Нас зустрічає підбірка заголовків, що намагається викликати почуття тривоги (радше катастрофи), втім, радше «штучної», адже ця війна — «прорабська». На цій сторінці зустрічаємо багато менших матеріалів, майже кожен з яких є репортажем; вони йдуть у зворотньому хронологічному порядку — від останніх повідомлень до більш давніх. Втім, з цієї логіки є виняток — останній матеріал на восьмій сторінці, що абсолютно вибивається з канви оповіді, де вдруге (схоже, від іншого репортера) оповідається про події після захоплення форту, але даючи більше деталей про перемовини у самому форті та про його стан на час здачі¹³⁴.

¹³⁰ Там само. Р. 1.

¹³¹ Там само. С.3.

¹³² «forced loans». Варто розуміти, що йдеться, скоріш за все, про Південь та їхні «state bonds» — державні облігації чи облігації штатів/округів.

¹³³ Там само. С. 4.

¹³⁴ New-York daily tribune. New-York: 15 April 1861. P. 8. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1861-04-15/ed-1/seq-8/>

Першими повідомленнями формується образ майора Роберта Андерсона — керівника обороною форту, як національного героя. Перший матеріал на сторінці описує загальні враження від того, що відбувалося, а вже другий за рахунком — про те, що «рішення майора Андерсона схвалене», де автор намагається виправдати те, чому форт впав:

Адміністрація не покладає жодної провини на майора Андерсона, і не терпить жодних натяків, що ставлять під сумнів його вірність і лояльність. Він діяв відповідно до вимушеної ситуації, передбаченої його наказами, згідно з якими він мав здати форт у разі, якщо його оточить переважаюча сила або якщо він буде доведений до крайнощів через нестачу провіанту. За нещодавньою інформацією, що надійшла сюди, його запаси мали вичерпатися минулого вівторка, і саме тому були здійснені надзвичайні зусилля для поповнення ослабленого гарнізону. Сам майор Андерсон намагався позбутися робітників, які працювали у форті, щоб обмежити споживання провізії лише своїм безпосереднім військовим підрозділом, але влада штату відмовилася дозволити їхній виїзд, і ці додаткові роти таким чином стали тягарем для його обмежених запасів продовольства[...] З огляду на їхню величезну силу та численні батареї, а також беручи до уваги, що буря розпорошила флот, надісланий на допомогу майору Андерсону, або принаймні завадила їхній взаємодії, результат не є несподіваним..¹³⁵

Окрім цього, наступний матеріал описує «Патріотизм майора Андерсона», що, зі слів очевидців, що покидали Чарльстон, каже про кількох вбитих та поранених у конфедератів (без жодних формулювань про неможливість перевірити інформацію). Разом з наступними повідомленнями про те, що гарнізон форту мав 5 поранених, з яких 4 сильно, а один, «як вважається», смертельно, видно спробу сформувати образ «відчайдушної оборони»¹³⁶.

Що цікаво — протягом сторінки спочатку подаються дані про убитих конфедератів та смертельно поранених оборонців форту, але наприкінці це все обрамляється повідомленням «Всі [у Чарльстоні] задоволені перемогою, і раді, що не було пролито крові»¹³⁷

¹³⁵ Там само. С. 5.

¹³⁶ Там само. С. 5.

¹³⁷ New-York daily tribune. New-York: 15 April 1861. P. 5. Chronicling America: Historic American Newspapers. Lib. of Congress. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1861-04-15/ed-1/seq-5/>

Значну частину сторінки після коротших повідомлень займає матеріал про хронологію захоплення форту. Значною мірою він повторює сказане у NY Herald; у ньому також зазначено про історію зі збитим флагштоком та про відмову Бурегара прийняти меч від Андерсона. Втім, тут це не подається як факт, а обрамляється фразою «Майор Андерсон стверджує, що...»¹³⁸, а також згадується додаткова деталь: коли почалося загоряння, південці відправили кілька людей на допомогу, щоби загасити пожежу, проте до того часу, як вони допливли, форт підняв «прапор перемир'я».

Варто помітити загальну структуру новинної частини випуску — з появою великої кількості матеріалу (газета не публікувалася цілий день, себто матеріалу назбиралося за два дні, при цьому за цей час сталося багато важливих подій), яку Грілі, очевидно, хотів вмістити цілком в один випуск, дуже сильно спотворилась структура; фактично, вона залишилася лише у рекламній частині, що традиційно жодним чином не корелюється з новинним наповненням. Стандартна структура тексту була фрагментарно збережена, проте значною мірою «видавлена» новинною частиною.

Весь випуск повністю складає єдиний наратив, адже навіть у розділі з місцевими новинами (який був вкорочений з цілої сторінки, як у контрольному зразку, до півтори колонки у цьому) були матеріали про Південну Кароліну¹³⁹, проте не про штат, а радше сатиричний матеріал про корабель з такою назвою, що займався укріпленням гавані Нью-Йорка.

4.3. New York Times

Газета, подібно до NY Herald та NY Tribune зустрічає переліком заголовків. Втім, їхні формулювання найменш емоційні серед вибірки та більше звернені на передачу саме фактів, а не емоцій; якщо порівняти перший заголовок кожного видання, то серед них однозначно найбільш емоційним буде «Прорабовласницька війна» NY Tribune, адже містить досить різке оціночне

¹³⁸ Там само. С. 7.

¹³⁹ Там само. С. 5.

судження, далі лаконічне «Війна» від NY Herald, і однозначно найменш емоційним є головний заголовок NY Times «Форт Самтер впав»¹⁴⁰; у ньому немає жодної оцінки тому, що сталося, а також відсутня спекуляція слова «війна» з подій, що відбулися в бухті Чарльстона.

Структура газети не зазнала серйозних змін — лише у блоку фінансових новин відняли одну колонку для новин про іспанські дії на островах у Карибському морі. Загалом же газета повністю сфокусована на американських новинах.

Вартий зазначення факт — вже в перші дні бойових дій взаємна підозрілість сторін призвела до ув'язнення журналіста NY Times за підозрою у шпигунстві¹⁴¹, зі слів самого журналіста.

На відміну від NY Tribune, NY Times подає інформацію у стандартному хронологічному порядку — починаючи з вечора 13 квітня. Примітно, що на NY Times та NY Tribune працює той самий репортер, бо видання передруковує той самий текст, що ми бачили у NY Tribune на сторінці 5, проте з незначними відмінностями — у ньому ми не бачимо тої детальності, яку бачили у Грілі.

Подібну ситуацію ми вже спостерігали, коли побачили ідентичний текст про день голосування Лінкольна у NY Herald та NY Tribune; можемо припустити, що подібне може статися з однієї причини — роботи одного репортера на декілька видань одночасно. Це, своєю чергою, може статися з цілої низки причин — від попередніх домовленостей з виданнями до відсутності інших репортерів на місці події та, відповідно, великому попиту на матеріали з перших вуст.

Досить цікаво спостерігати те, як подаються втрати захисників форту — коли NY Tribune пише про чотирьох сильно поранених та одного смертельно пораненого, NY Times пише про п'ятьох «легко поранених»¹⁴². Так само NY Times публікує інформацію про те, що «існують суперечливі повідомлення щодо кількості загиблих», проте зазначає, що «загалом вважається, що ніхто не

¹⁴⁰ The New York Times. 15 Apr. 1861, p. 1. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Apr-May-1861/page/n95/mode/2up>

¹⁴¹ Там само. С. 1.

¹⁴² The New York Times. 15 Apr. 1861, p. 1. Retrieved from the Internet Archive, <https://archive.org/details/NYTimes-Apr-May-1861/page/n95/mode/2up>

постраждав», тоді як NY Tribune публікує повністю версію про загиблих конфедератів. Це незначні деталі в масі тексту, проте вони дуже показово відрізняють редакційні підходи обох видань.

Розглянемо детальніше один з матеріалів NY Times, розміщений на четвертій сторінці видання, названий «Велике повстання — початок кінця»¹⁴³.

Власне, сам заголовок одразу встановлює дещо драматичний тон. Театральна метафора «перший акт великої трагедії епохи» задає наративну структуру, де падіння форту Самтер буде змальоване як початок більшого конфлікту. Така фреймінгова стратегія була характерною для преси того періоду, коли газети не просто повідомляли факти, а формували цілісні наративи про події, і її ми могли спостерігати у попередніх аналізованих матеріалах.

Особливо показовою є лексика, що використовується для характеристики сторін конфлікту. NY Times вирізняється найменш провокативною лексикою з-поміж представленої вибірки, втім це все ще емоційно забарвлені формулювання. Наприклад, для федеральних військ автор застосовує шляхетні епітети: «хоробрий командир» (відносно майора Андерсона). Натомість, південні конфедерати прямо позначаються як «ворог», а їхній прапор, «прапор злочинців». Видання дуже чітко відділяє «захисників Конституції» від «південних конфедератів».

Південці загалом зображуються як зрадники, що розпочали «абсолютно безпідставну війну», а їхні дії презентуються як «жахливий бунт» та «великий злочин проти людства». Північні штати, натомість, представлені захисниками конституційного порядку, ладними «захищати Конституцію, яку створили їхні батьки» і «права та свободи Американського народу». Така риторична стратегія була чітко спрямована на формування відчуття моральної правоти в умовах наближення повномасштабної війни.

Редактори NY Times не змінюють свого принципу подання новин та намагаються подати аргументований аналіз причин конфлікту. Наводиться розгорнута історична аргументація, намагаючись довести безпідставність

¹⁴³ Там само. С. 4.

претензій південних штатів щодо утисків з боку федерального уряду словами самих південців — вони виводять читача до того, що першочерговою ціллю південців було не захистити рабство чи свої права, а настроїти суспільство Півдня проти Півночі.

У матеріалі загалом помітний акцент на конституційних аспектах конфлікту. Автор неодноразово апелює до захисту Конституції, визначає право на місцеве самоврядування як «саму суть наших республіканських інституцій», але водночас відкидає аргументи південців про право на самовизначення.

4.4. Висновки

Передусім помітно, що всі три розглянуті видання надавали події надзвичайного значення, про що свідчить безпрецедентний обсяг матеріалів, та частота оновлень інформації. Однак при цьому кожне видання створювало власний наратив, що відображав його редакторську позицію.

New York Herald демонструє найбільш збалансований підхід, намагаючись маневрувати між прихильниками Півночі та Півдня. Газета розміщує детальні хронологічні звіти, включає емоційно значущі, але фактично другорядні деталі. Водночас видання намагається балансувати наратив, частинкою, що підкреслює «честь і лицарство» конфедератів — історію зі збитим американським прапором та відмову Борегара прийняти меч від Андерсона. До того ж, розміщення невеликої замітки про фізичні дані південних солдатів свідчить про стратегію видання зберігати нейтралітет для утримання ширшої аудиторії.

New York Tribune натомість займає відверто просоюзницьку позицію, що помітно вже з заголовка. Видання надає перевагу матеріалам, які героїзують майора Андерсона та виправдовують капітуляцію форту, підкреслюючи нестачу провізії та переважаючі сили супротивника. При цьому Tribune дещо маніпулює інформацією про жертви, акцентуючи на повідомленнях про загиблих конфедератів, та поранених хоча згодом визнає відсутність людських втрат з обох сторін.

New York Times демонструє найменш емоційну риторичку в заголовках, зосереджуючись на фактичній передачі інформації. Газета, втім, видає ангажовані матеріали і чітко відділяє «захисників Конституції» від «південних конфедератів», але робить це радше через аналіз, а не емоційні заклики. NY Times проявляє більшу журналістську ретельність, коли зазначає про наявність «суперечливих повідомлень» щодо жертв бою.

Характерною особливістю висвітлення події всіма трьома виданнями є спроба конструювання цілісного наративу. Замість простого викладу фактів,

газети вибудовували історію з чітко окресленими протагоністами (Андерсон та захисники форту) та антагоністами (Генерал Бурегар та південці).

Зважаючи на те, що такий метод оповіді послідовно використовується для формування «наших» і «чужих», можна припустити, що він також мав сформувати цей образ і у читачів.

Примітно також, що всі газети намагаються відтворити атмосферу події не лише через факти, але й через деталі, що створюють «ефект присутності» — картосхеми Чарльстонської бухти в NY Herald, детальні описи форту під час та бомбардування, настрої у самому Чарльстоні тощо. Це досить чітко говорить про усвідомлення видавцями потреби читачів не лише знати, що сталося, але й відчувати себе свідками події.

Висновки

Загалом, можемо точно сказати, що на момент 1861 року американська преса пройшла шлях від «колоніальної» моралізаторської газети, де новини були другорядними, до масової преси, орієнтованої на максимально широку аудиторію. У результаті індустріалізації та комерціалізації новин з'явилися нові стандарти: зростання тиражів, здешевлення вартості примірника до кількох центів та розширення тематичного спектра — від кримінальних хронік до міжнародних повідомлень. Ці зрушення зробили інформацію доступною будь-якій людині що уміла читати, а разом з цим змусила видавців коригувати редакційні стратегії, балансуючи між «сухими» репортажами, емоційними заголовками та різноманіттям контенту.

Аналіз реакції The New York Herald, The New York Tribune та The New York Times на результати виборів 1860 року засвідчив, що вже на цьому етапі газети активно формували суспільну думку, а не просто повідомляли факти. NY Herald демонструє порівняно збалансований тон, звертаючись до емоційних деталей і героїзації, NY Tribune послідовно відстоює республіканську позицію, а NY Times обирає помірковану «конституційну» аргументацію. Акценти й тональність у матеріалах розрізнялися залежно від редакційної політики. приналежності.

Сецесія Південної Кароліни, своєю чергою, показала нам подібні закономірності: NY Herald прагне зберегти нейтралітет, представляючи обидві сторони, NY Tribune критикує кроки Півдня з позицій аболіціонізму, а NY Times аналізує правові підстави виходу штату, апелюючи до конституційних норм. Порівняно з виборами, тут посилюється тон риторики: від зваженого висвітлення політичного процесу до відвертої моральної оцінки та юридичної критики ініціаторів сецесії.

Під час висвітлення обстрілу форту Самтер 14 квітня 1861 року усі три газети прагнули створити «ефект присутності»: каркас наративу з чіткими протагоністами й антагоністами, детальні схеми та емоційні описи подій. NY Herald знову виступає «нейтральним» хро-нікером із динамічними ілюстраціями,

NY Tribune фокусується на моральній правоті Союзу, а NY Times проводить аналіз наслідків та мотивів сторін. Водночас усі газети демонструють перехід від інформування до активного моделювання реальності для читача через свій наратив.

Тож ми дізналися, що редакційні стратегії цих видань дуже сильно різнилися. Далі детальніше підсумуємо, якими саме поставали в аналізованих випадках редакційні стратегії газети, які ми обрали до аналізу.

The New York Herald під керівництвом Джеймса Гордона Беннета орієнтувалася на широку аудиторію, уникаючи чітких політичних ангажувань. Її стратегія полягала у тому, щоб надавати читачеві максимум подієвої інформації з емоційним, але формально «нейтральним» забарвленням. Газета радше прагнула не переконувати, а захоплювати. NY Herald формувала редакційну лінію так, щоби читач сам інтерпретував інформацію, але описував це комерційно вивіреною мовою — її відносна об'єктивність була радше позицією бізнесу, ніж політичного сумління.

The New York Tribune, якою керував Горацій Грілі, була від початку республіканським політичним інструментом. Її редакційна стратегія — це свідома боротьба за моральну перевагу Півночі. NY Tribune не приховувала свою політичну програму, часто супроводжуючи репортажні матеріали власними коментарями та узагальненнями. Її мова — декларативна, пристрасна, а часом пропагандистська. Видання надавало перевагу політичному контенту над іншим і цілеспрямовано вибудовувало образ «ворога» — рабовласницької олігархії Півдня.

The New York Times стояла на більш поміркованих позиціях, проте це так само явно прореспубліканська газета. Її редакційна стратегія полягала у дотриманні «раціональної» журналістики — викладенні складних політичних питань у логічній та більш аналітичній формі. Водночас, NY Times намагалася

втримати баланс між повнотою поданої інформації та оціночною складовою. Вона не уникала оцінок, але формулювала їх більш м'яко та виважено.

Список джерел та літератури

Джерела

Опубліковані (збірки документів, окремі публікації документів)

1. Collected Works of Abraham Lincoln. Volume 7
[Nov. 5, 1863 – Sept. 12, 1864] [Електронний ресурс] / University of Michigan Library Digital Collections. С. 360.
URL <http://name.umdl.umich.edu/lincoln7> (дата звернення: 18.02.2025).
2. Dexter N. History and Present Condition of the Newspaper and Periodical Press of the United States, with a Catalogue of the Publications of the Census Year. Washington, D.C. : Government Printing Office, 1884.
3. Rowell G. P. Rowell's American Newspaper Directory. New York : Printers' Ink Pub. Co., 1869. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=chi.61038240> (дата звернення: 16.11.2024).

Джерела в електронному форматі

1. Daily Alta California. Volume 12, Number 105, 15 April 1860. С. 2
[Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cdnc.ucr.edu/?a=d&d=DAC18600415.2.23> (дата звернення: 16.11.2024).
2. Massachusetts Spy. September 24, 1772. С. 1–2 [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://www.loc.gov/resource/sn83021193/1772-09-24/ed-1/?sp=1&r=0.037,0.095,0.934,0.447,0> (дата звернення: 16.11.2024).
3. New England Courant. April 2, 1722. С. 1–2 [Електронний ресурс].
Режим доступу:

https://www.masshist.org/database/viewer.php?item_id=55&pid=15

(дата звернення: 16.11.2024).

4. New-York Daily Tribune. New York [N.Y.], 1 Aug. 1859. С. 1
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://www.loc.gov/item/sn83030213/1859-08-01/ed-1/> (дата звернення: 16.11.2024).
5. New-York Daily Tribune. New York [N.Y.], 14 Apr. 1860. С. 10
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-04-14/ed-1/seq-10/> (дата звернення: 16.11.2024).
6. New-York Daily Tribune. New York [N.Y.], 15 Aug. 1860. С. 1
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-08-15/ed-1/seq-1/> (дата звернення: 16.11.2024).
7. New-York Daily Tribune. New York [N.Y.], 7 Nov. 1860. С. 4
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-11-07/ed-1/seq-4/> (дата звернення: 16.11.2024).
8. New-York Daily Tribune. New York [N.Y.], 20 Dec. 1860. С. 1–4, 5, 8
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1860-12-20/ed-1/seq-1/> (дата звернення: 16.11.2024).
9. New-York Daily Tribune. New York [N.Y.], 15 Apr. 1861. С. 1–3, 5, 8
[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/1861-04-15/ed-1/seq-1/> (дата звернення: 16.11.2024).
10. New York Herald. 15 Aug. 1860. С. 2, 8 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.loc.gov/item/sn83030313/1860-08-15/ed-1/> (дата звернення: 16.11.2024).

11. New York Herald. 7 Nov. 1860. С. 2, 4, 6 [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://www.loc.gov/item/sn83030313/1860-11-07/ed-1/> (дата звернення: 16.11.2024).
12. New York Herald. 15 Apr. 1861. С. 1, 8 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.loc.gov/item/sn83030313/1861-04-15/ed-1/> (дата звернення: 16.11.2024).
13. The New York Times. 15 Aug. 1860. С. 1 [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://www.newspapers.com/image/20632399> (дата звернення: 16.11.2024).
14. The New York Times. 7 Nov. 1860. С. 1–2, 4 [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n271/mode/2up> (дата звернення: 16.11.2024).
15. The New York Times. 8 Nov. 1860. С. 8 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n272/mode/2up> (дата звернення: 16.11.2024).
16. The New York Times. 9 Nov. 1860. С. 4 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://archive.org/details/NYTimes-Oct-Dec-1860/page/n275/mode/2up> (дата звернення: 16.11.2024).
17. The New York Times. 15 Apr. 1861. С. 1 [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://archive.org/details/NYTimes-Apr-May-1861/page/n95/mode/2up> (дата звернення: 16.11.2024).

Література

Монографії, збірки статей, брошури, тези конференцій

1. Ayers E. L. In the presence of mine enemies : War in the heart of America, 1859–1863. New York : W. W. Norton, 2004. С. 396.
2. Carwardine R. Lincoln : A Life of Purpose and Power. New York : Vintage Books, 2007. С. 277–278.
3. Crouthamel J. L. Bennett's New York Herald and the Rise of the Popular Press. Syracuse : Syracuse University Press, 1989. С. 113.

4. Dexter N. History and Present Condition of the Newspaper and Periodical Press of the United States. Washington : Government Printing Office, 1884. C. 186.
5. Foner E. Fiery Trial : Abraham Lincoln and American Slavery. New York : Norton & Company, 2011. C. 144, 161.
6. Freehling W. W. Prelude to Civil War : The Nullification Controversy in South Carolina, 1816–1836. New York : Harper & Row, 1968. C. 2–3.
7. Holmes D. E. History of the New York Times, 1851–1921. New York : The New York Times, 1921. C. 49, 52.
8. Lundberg J. M. Horace Greeley : Print, Politics, and the Failure of American Nationhood. Baltimore : Johns Hopkins University Press, 2019. C. 110–111.
9. McPherson J. M. Battle Cry of Freedom : The Civil War Era. New York : Oxford University Press, 1988. C. 273.
10. Potter D. M. The Impending Crisis, 1848–1861. New York : Harper & Row, 1976. C. 316–317.
11. Stamp K. M. Imperiled Union : Essays on the Background of the Civil War. New York : Oxford University Press, 1981. C. 187.
12. Williams T. H. P. G. T. Beauregard : Napoleon in Gray. Baton Rouge : Louisiana State University Press, 1955. C. 8.

Статті

1. Carey J. W. The Problem of Journalism History // Journalism History. 1974. Т. 1, № 1. С. 4–5.
URL <https://doi.org/10.1080/00947679.1974.12066714> (дата звернення: 06.11.2024).
2. Daly C. The Historiography of Journalism History : Part 1 – “An Overview” // American Journalism. 2009. Т. 26, № 1. С. 141–147.
URL <https://doi.org/10.1080/08821127.2009.10677703> (дата звернення: 06.11.2024).

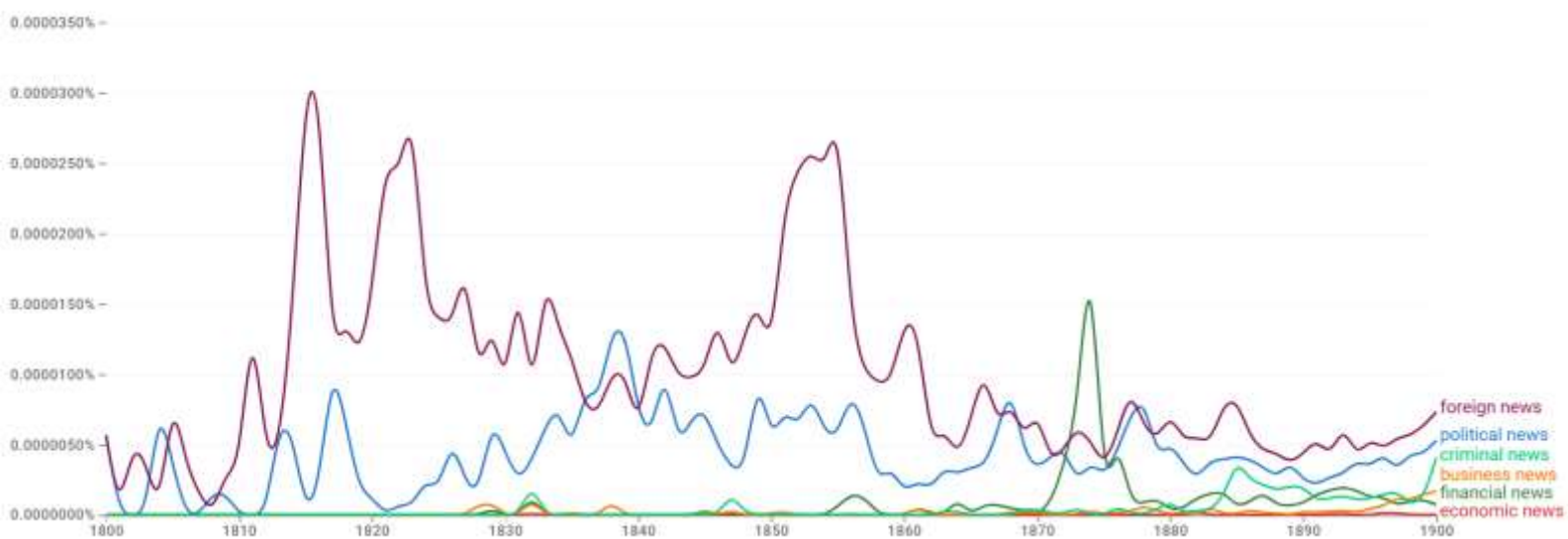
3. Daly C. The Historiography of Journalism History : Part 2 – “Toward a New Theory” // American Journalism. 2009. Т. 26, № 1. С. 149–151. URL <https://doi.org/10.1080/08821127.2009.10677704> (дата звернення: 06.11.2024).
4. Haveman H. A., Habinek J., Goodman L. A. How Entrepreneurship Evolves // Administrative Science Quarterly. 2012. Т. 57, № 4. С. 590–591. URL <https://doi.org/10.1177/0001839212467168> (дата звернення: 29.11.2024).
5. Journalism and the American Revolution [Електронний ресурс] // Colonial Williamsburg Journal. Spring 2003. (дата звернення: 09.04.2025).
6. Newspaper as Party Organ : 1790 to 1840 [Електронний ресурс] // LLI NOVA. October 2022. (дата звернення: 09.04.2025).
7. Ringold M. S. Robert Newman Gourdin and the “1860 Association” // The Georgia Historical Quarterly. 1971. Т. 55, № 4. С. 501–509. Режим доступу: <https://www.jstor.org/stable/40579711> (дата звернення: 22.03.2025).

Електронні ресурси

1. Bay Area Census [Електронний ресурс] / Bay Area Census. Режим доступу: <http://www.bayareacensus.ca.gov/counties/SanFranciscoCounty40.htm> (дата звернення: 16.11.2024).
2. Demographia. New York Urbanized Area : Population & Density from 1800 (Provisional) [Електронний ресурс]. Р. 212. Режим доступу: <https://demographia.com/db-nyuza1800.htm> (дата звернення: 16.11.2024).
3. The American Presidency Project. Presidential Election Results in 1860 [Електронний ресурс] // Woolley J., Peters G. Режим доступу:

- <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1860> (дата
звернення: 16.11.2024).
4. ETEC540: Text Technologies. The Rise of Penny Newspapers and Their
Influence on Mass Media [Електронний ресурс] / Biel R. Режим
доступу: [https://blogs.ubc.ca/etec540sept09/2009/10/19/the-rise-of-
penny-newspapers-and-their-influence-on-mass-media/](https://blogs.ubc.ca/etec540sept09/2009/10/19/the-rise-of-penny-newspapers-and-their-influence-on-mass-media/) (дата
звернення: 06.11.2024).
5. Colonial Williamsburg Journal [Електронний ресурс]:
[https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/journal/spring03/jo
urnalism.cfm](https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/journal/spring03/journalism.cfm) (дата звернення: 09.04.2025).
6. LLI NOVA [Електронний ресурс]: [https://lilnova.org/wp-
content/uploads/2022/10/22FA32-Newspapers-Lecture-2.pdf](https://lilnova.org/wp-content/uploads/2022/10/22FA32-Newspapers-Lecture-2.pdf) (дата
звернення: 09.04.2025).

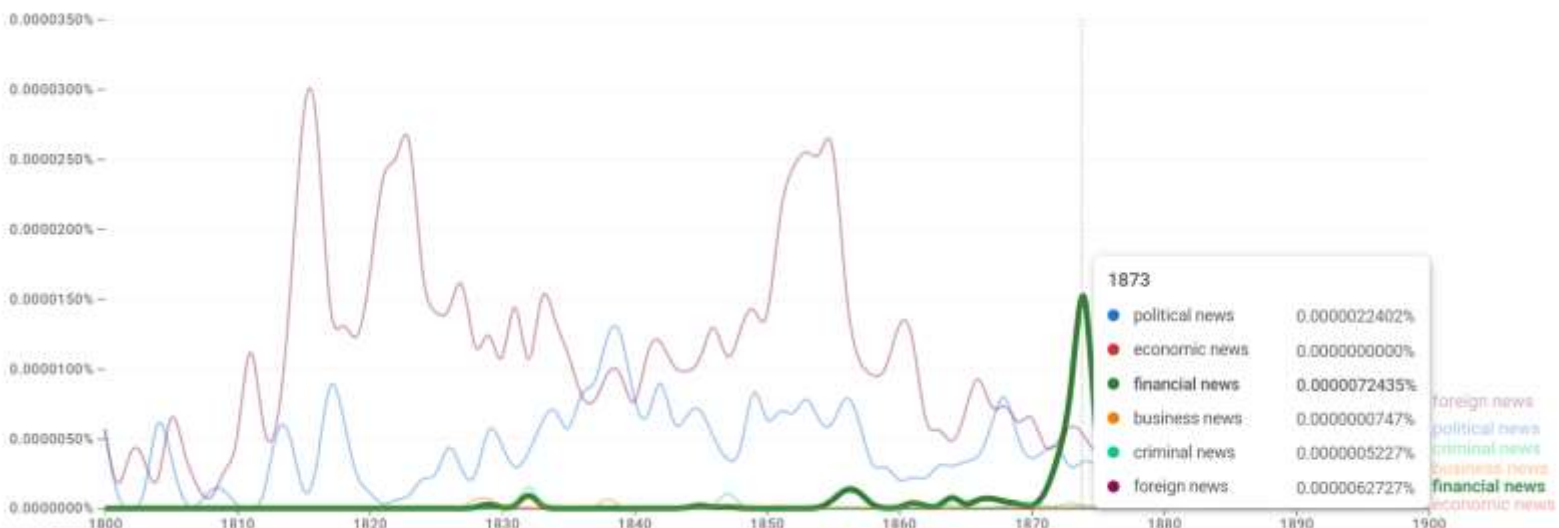
Додатки

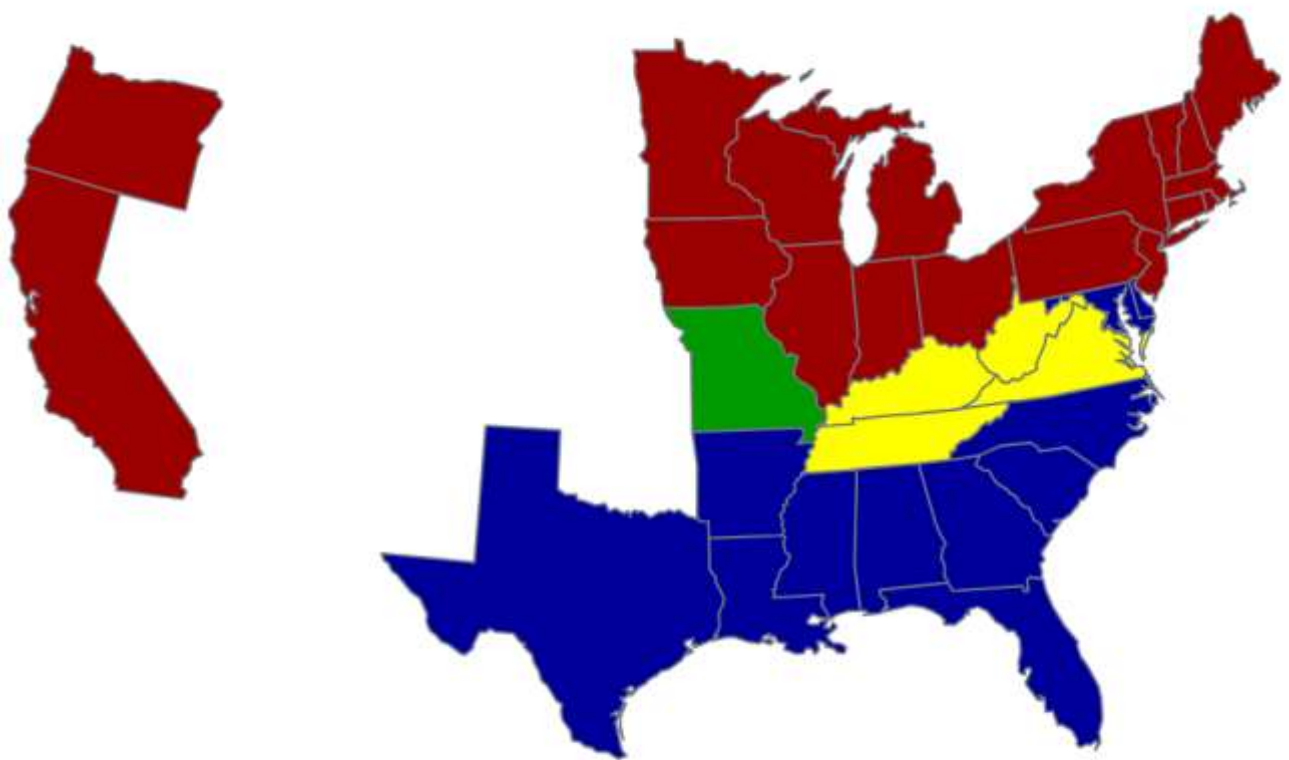
Додаток 1. Графік згадок різних категорій новин у Google NGram

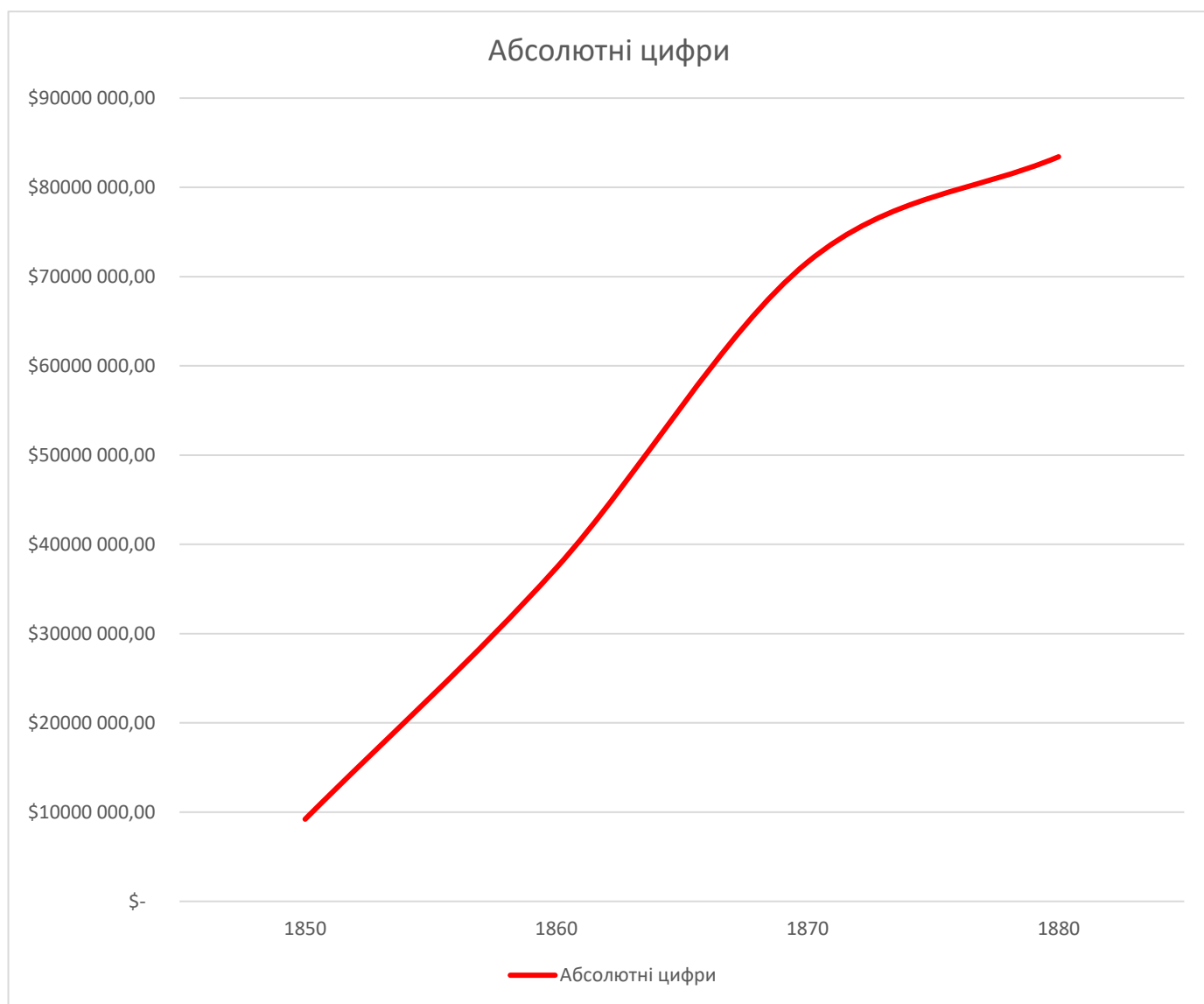
Додаток 2. Графік Foreign News на фоні інших.

Додаток 3. Графік Financial news на фоні інших.

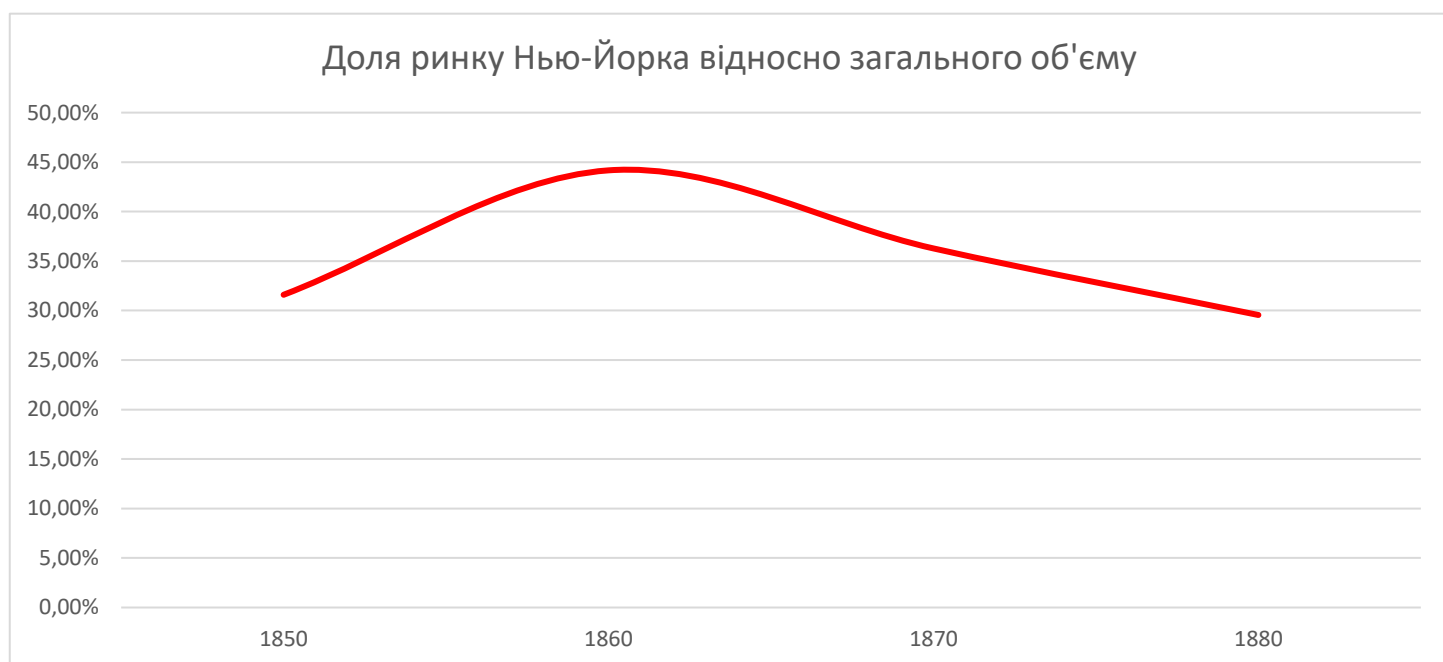
Додаток 4. Карта голосування на президентських виборах 1860 року.
Червоним — республіканці (Лінкольн та Гемлін); Синім — південні демократи
(Брекінрідж і Лейн); Жовтим — Конституційний союз (Белл і Еверетт);
Зеленим — демократи (Дуглас та Джонсон). Джерело: Woolley J., Peters G.
Presidential election results in 1860. The American Presidency Project.
URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1860> (date of access:
21.03.2025).

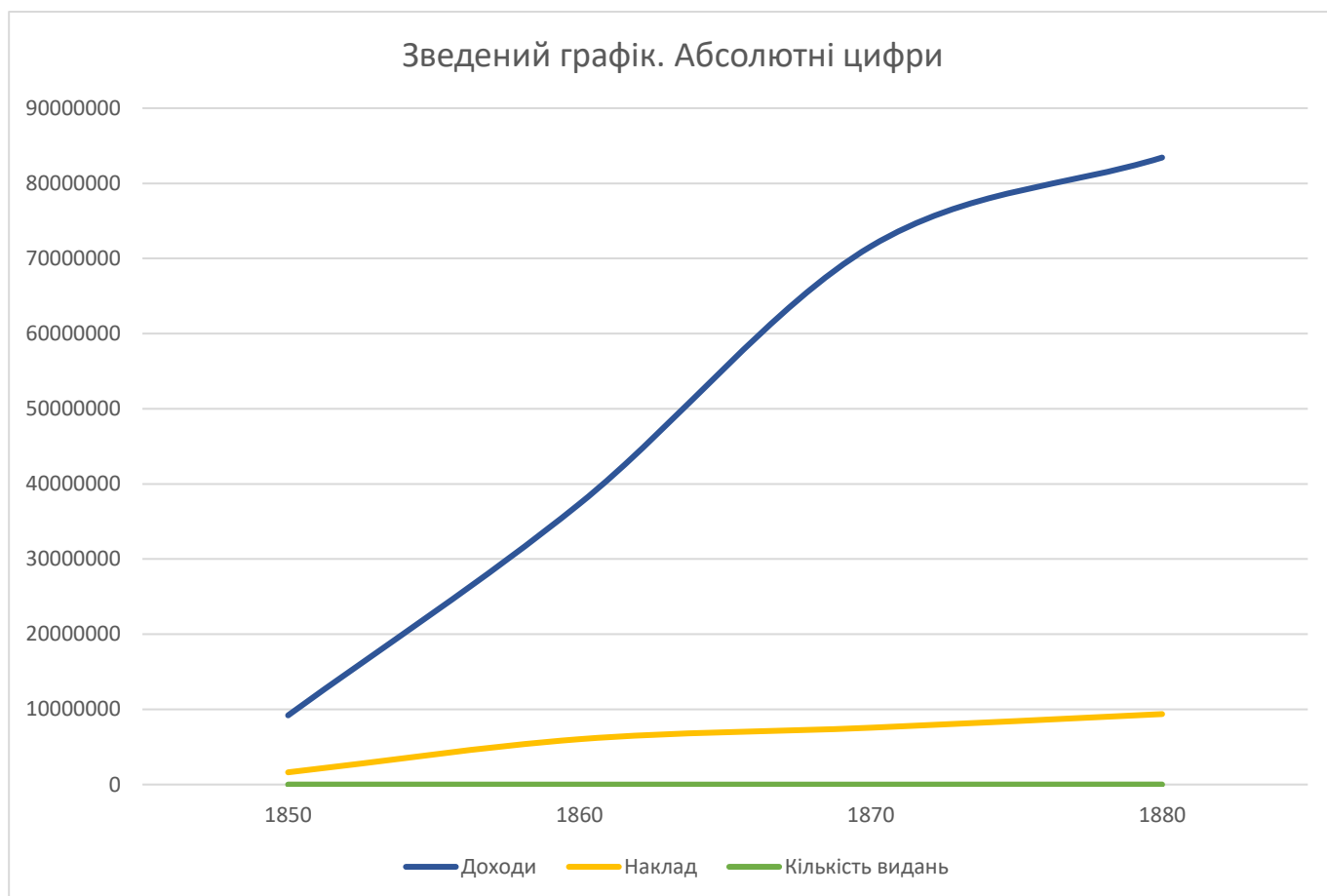
Додаток 5. Графік сукупного доходу новинних видань у штаті Нью-Йорк, 1850-1880.

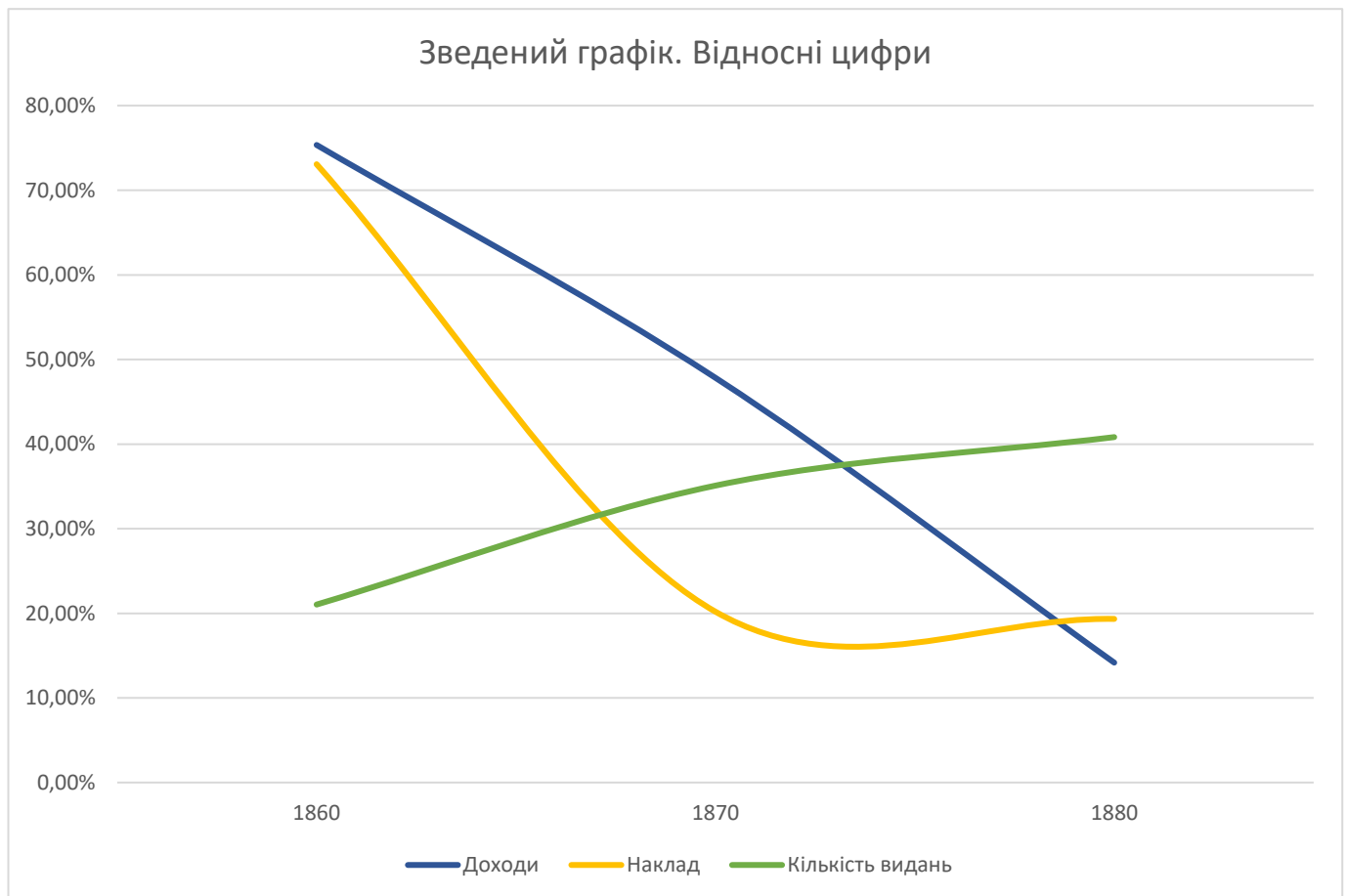
Додаток 6. Графік сукупного доходу новинних видань у штаті Нью-Йорк. Показаний приріст відносно попереднього значення

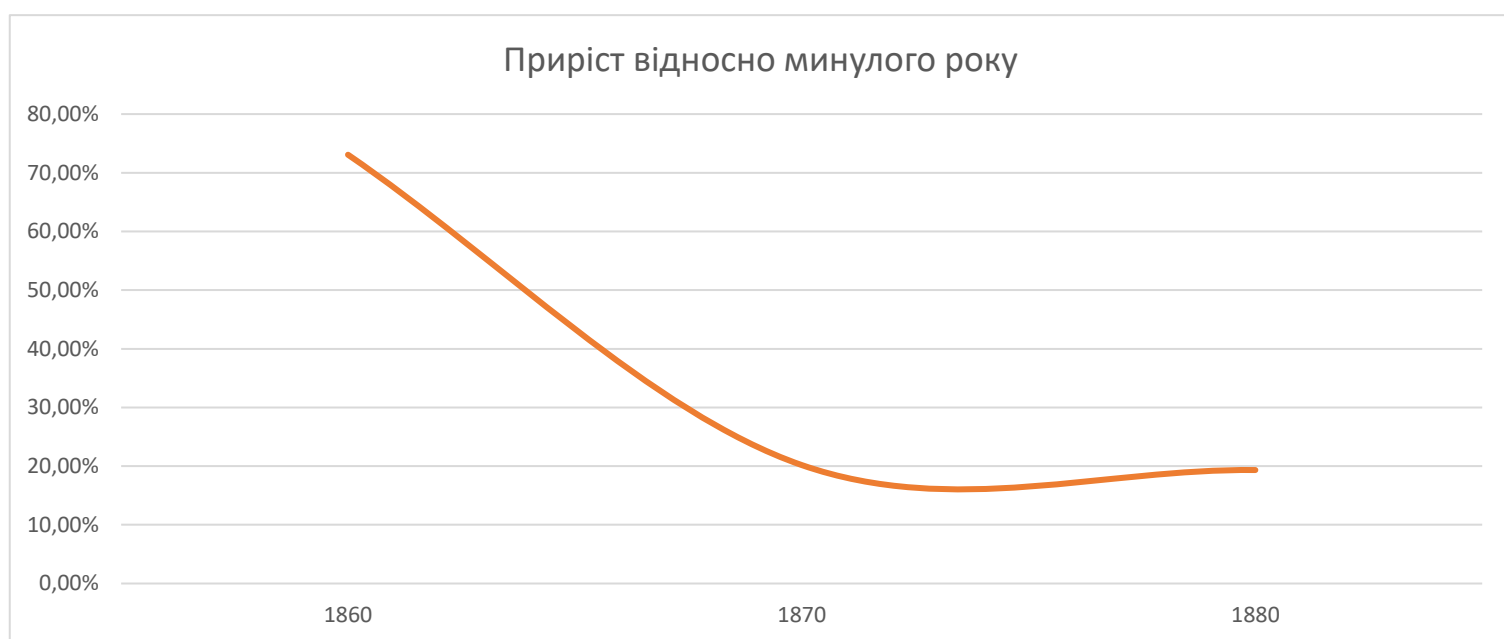
Додаток 7. Доля ринку штату Нью-Йорк в загальноамериканському ринку новинних видань.

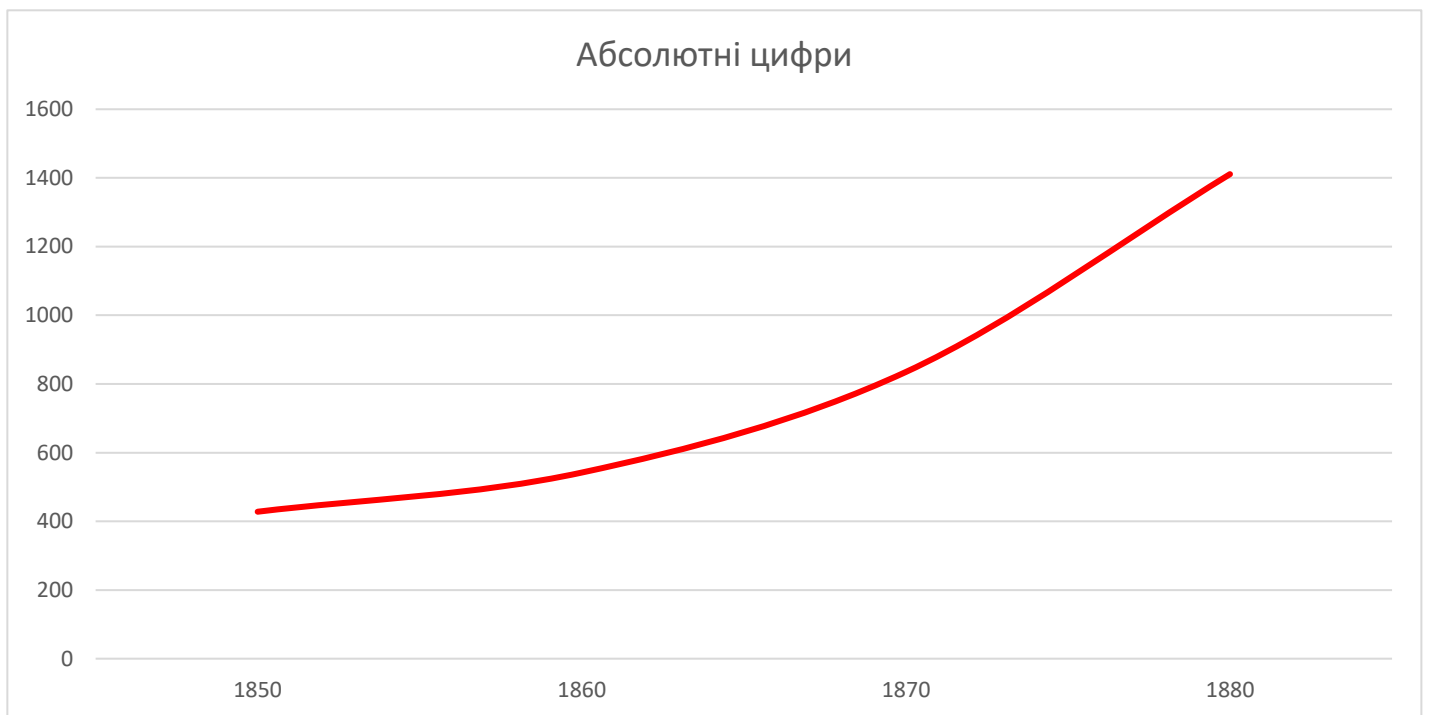
Додаток 8. Зведений графік доходів, накладу та кількості видань в абсолютних цифрах.

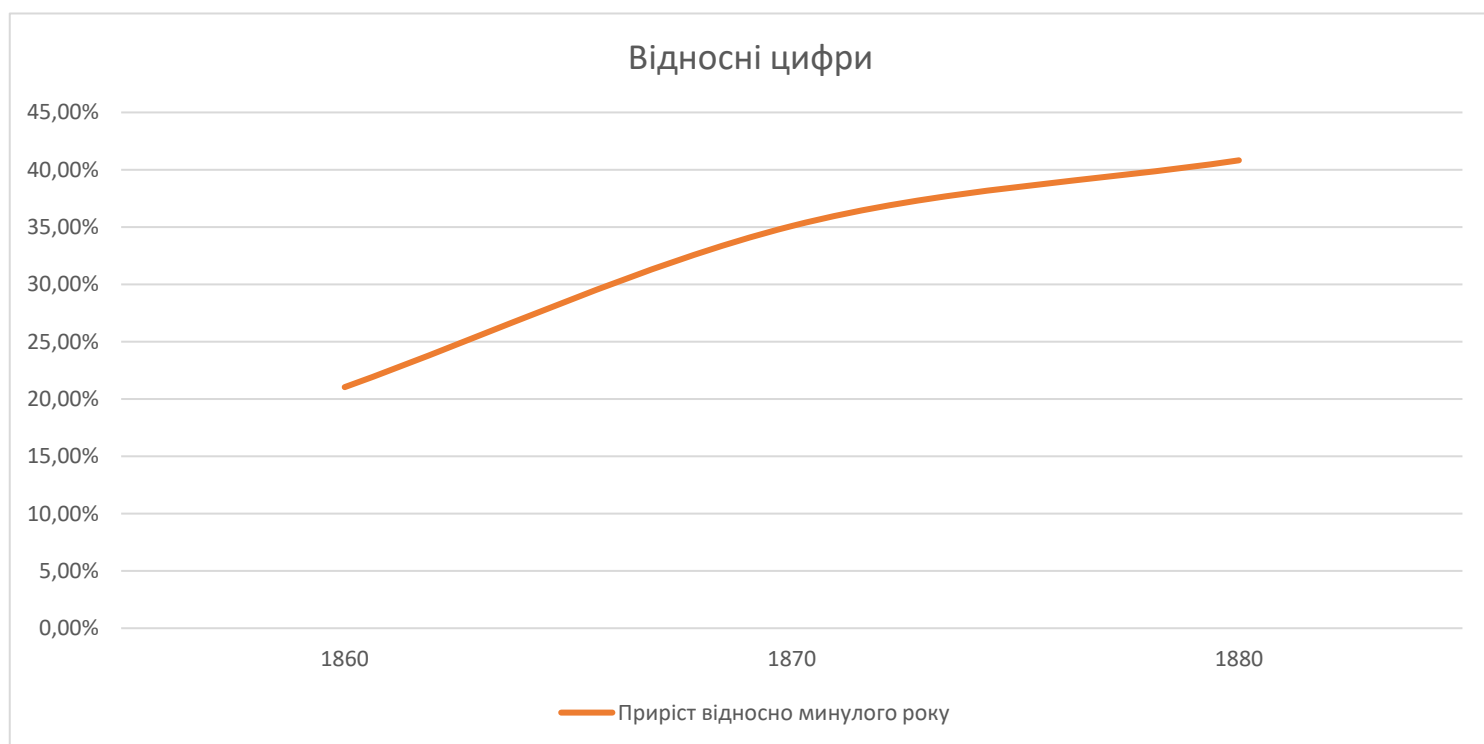
Додаток 9. Зведений графік доходів, накладів та кількості видань. Показаний приріст відносно попереднього значення.

Додаток 10. Динаміка накладів новинних видань штату Нью-Йорк. Показаний приріст відносно попереднього значення.

Додаток 11. Динаміка росту кількості видань у штаті Нью-Йорк

Додаток 12. Приріст кількості видань у штаті Нью-Йорк. Показаний приріст відносно попереднього значення.